

Vtisi s konferenc okrajnih aktivistov OF

Po vsem okrožju se vršijo konference okrajnih aktivistov OF. Konference so prvi korak k načrtnemu političnemu delu v okrožju in imajo povsod dobre rezultate.

Najprej je treba ugotoviti, da so bile konference več kot potrebne. Skoraj vsi naši aktivisti se ob obilici političnega in upravnega dela niso znašli. Niso znali niti političnih problemov ocenjevati s širšim razvojnim perspektivom, niso gledali na gospodarska vprašanja dovolj politično. Pridige o »drobnjakarstvu« jim niso šle dovolj do srca, ker so bile presplošne, ker sami niso znali najti konkretne poti iz svojega drobnjakarstva. Način, kako se otresti drobnjakarstva jim kažejo konference, predvsem pa diskusije ob referatih. Diskusije dokazujejo, kakšno potrebo po takih konferencah je čutil ves aktiv OF.

Udeleženci konferenc so v glavnem delavci, kmetje in mladina, kar daje konferencam še posebno svežost in neposrednost. Na vsaki konferenci je sicer nekaj takih, ki na konferenco OF ne spadajo, vendar pa njihovo oportunistično in špekulantsko postavljanje ne more priti do izraza.

Za razna zunanje politična vprašanja kažejo aktivisti veliko zanimanje, ki se navadno ne omejuje na golo ugotavljanje dogodkov, ampak je opaziti skoraj povsod prizadetost od vseh od nas še tako oddaljenih dogodkov; aktivisti se pač zavedajo, da je vsak politični problem izraz borbe med naprednimi in nazadnjaškimi silami in je od njega v neki meri vedno odvisna naša usoda.

Ob vprašanju naših meja, Trsta, Primorske in Koroške se na najostrejši način zgražajo zaradi protidemokratskih intrig profašističnih elementov in hočejo z vsemi materialnimi in moralnimi sredstvi podpreti borbo Primorcev in Korošcev proti reakciji in za priključitev Titovi Jugoslaviji. Na konferenci ševniškega okraja so aktivisti sklenili, da bodo zbirali knjige za Primorce. V Gornji Savinjski dolini pa bodo zbrali papir, ki bo v naših papirnicah predelan, na njem bodo natisnjene Kajuhove pesmi v slovenščini in italijanskem prevodu, ter poklonjene Primorcem.

Najboljše merilo za vsakega aktivista je njegov odnos do izdajalcev, petokolonašev in špekulantov na eni strani ter njegovo gledanje na reševanje problemov gospodarske obnove na drugi strani.

Večina aktivistov zahteva takojšnje kaznovanje vseh izdajalcev in zločincev, vendar se pa naši aktivisti vsepovsod premalo zavedajo, da bodo vsi izdajalci in zločinci kaznovani le, če ne bodo aktivisti in ljudstvo tega samo zahtevali, ampak, če bodo predvsem organizirali vse poštene ljudi, da bodo vse zločince in narodne izdajalce sami iskali, jih prijavljali in izročali našim oblastem.

Najbolj se kaže oportunistično in kapitulantsko postavljanje ob raznih gospodarskih težavah, kar je dokaz, da imajo razni »strokovnjaki« reševanje vprašanj, ki se tičejo naše gospodarske obnove, v zakupu, da so še

Naše šolstvo se obnavlja

iz prve okrožne konference učiteljev v Celju

Preko 550 udeležencev je bilo na prvi okrožni konferenci učiteljskih moči v našem okrožju dne 15. in 16. junija. S to polnoštevilno udeležbo je naše učiteljstvo dokazalo, da se popolnoma zaveda svojih važnih nalog, ki jih ima danes na prosvetnem, kulturnem in obnovitvenem poprišču.

Vse organizacijsko delo konference je prevzel delegat ministrstva prosvete tov. Gerlanc Bogomil, ki je vse navzoče pozdravil in izrazil veselje, da smo se danes po štiriletnem narodnem zatiranju mogli zbrati v svobodnem slovenskem Celju.

Tov. Polh Franc, član OOOF Celje, je poudaril, da smo sedaj, ko smo stari birokratski aparat zamenjali z novim

aparatom ljudske oblasti,

zainteresirali in pripravili do javnega udejstvovanja široke množice inteligentov. Narodno osvobodilna borba nam ni prinesla samo popolne zmage, ampak je iz nas naredila tudi nove ljudi in nam dala nov način življenja, ki dobiva svojo značilnost v združništvu, narodni disciplini in udarniškem delu.

Član ministrstva tov. Hudales, je trdno stal na stališču, da morajo biti naše

šole demokratizirane,

to se pravi, da morajo postati resnična last naroda. Med učiteljstvom na eni in starši ter otroci na drugi strani, morajo biti najtesnejši stiki in sodelovanje. V naše šole imajo dostop prav vsi. Učna snov bo vzeta iz narodnih virov in iz del narodnih kulturnih delavcev; nikdar več se ne bo primerilo, da bi nam metali Cankarja iz čitank!

Po referatu tov. Raderja Tonea, člana OOOF Celje, o razvoju ter organizacijski in upravni strukturi Osvobodilne fronte, se je razvila prav zanimiva diskusija.

O novem liku našega slovenskega učitelja in današnjih pereh šolskih problemih je spregovoril tov. Vinkler, načelnik oddelka za osnovno šolstvo. Učitelj, ki bi bil od naroda izoliran in ne bi imel z njim najtesnejših stikov, ne bo mogel zgraditi res

ljudske šole.

Današnji učitelj mora gledati na to, da bo pustil v šoli in izven nje ljudskim silam prosto pot, a ne samo tol. Znati mora tudi speče ljudske sile v

premalo vključene v sodelovanje pri gospodarski obnovi najširše ljudske množice.

Od vseh gospodarskih vprašanj so bile na vseh konferencah zadruge predmet najbolj živega razpravljanja. Zadruga so skoraj povsod že organizirane in se vključujejo v nje množice delovnega ljudstva. Razni špekulanti sicer poskušajo onemogočiti delo zadrug. V Šoštanjju je n. pr. neki trgovec najprej vstopil v zadrugo, potem pa zopet izstopil, misleč, da bo na tak način imel več dobička in da zadruga ne bo mogla shajati brez njega. Zadruga, so ugotovili aktivisti, bo shajala brez njega še dosti lažje

Predstavnik bratske bolgarske armade, generallajtnant Stojčev izroča odlikovanja borcem naše III. Jugoslovanske armije

šoli in izven nje vzbuditi in zaktivirati ter buditi povsod narodno samozavest!

Tov. Vinkler je nato omenil, da so vse šole sedaj last Krajevnih narodno-osvobodilnih odborov; zanje odgovarjajo pri KNOO-ih krajevni prosvetni referenti. Stara birokratska upraviteljstva so zamenjana z novimi upraviteljskimi sveti. Dotaknil se je tudi vprašanja, kako bomo premostili trenutne težkoče.

Potrebujemo dva do tri tisoč novih učiteljev. Ta problem bomo rešili tako, da bomo potegnili iz naroda zadostno izobraženih moči, posebno mladine, ki bodo med delom svoje znanje izpopolnile.

V bivši Jugoslaviji je bilo v našem okrožju 200 šol, 48.000 učencev in 1085 učiteljev, od tega je 109 šol ohranjenih, 41 poškodovanih in 51 uničenih. Pouk se sedaj vrši že v 153. šolah, v 64. pa z njim nismo mogli pričeti. Zaenkrat poučuje našo mladino 295 izprašanih in 162 pomožnih učiteljev.

Iz tega stanja je razvidno, da nas čaka še ogromno dela; vendar bomo z naporom skupnih sil tudi te težkoče premostili in tako zagotovili naši mladini dostojno izobrazbo!

Naslednji dan je tov. Rom spregovoril nekaj o naših

nižjih srednjih šolah.

Meščanske šole bodo ukinjene. Postavili bomo enoten tip srednje šole.

Vsepovsod, kjer so bile dosedaj meščanske šole, bodo te nadomeščene z nižjimi srednjimi šolami. Težili bomo predvsem za tem, da postavimo čim več nižjih srednjih šol in to v krajih, ki so bili od sedanjih srednjih šol več ali manj oddaljeni. Na ta način bo širokim ljudskim množicam dana priložnost, da izobrazijo svoje otroke, kar jim do sedaj zaradi slabih socialnih pogojev in oddaljenosti šol ni bilo mogoče. Zaradi pomanjkanja učnih moči na nižjih srednjih šolah bodo osnovani na univerzah pedagoški instituti, kamor bo pritegnjeno sposobno učiteljstvo in bomo na ta način dobili nastavniški kader za nižje srednje šole. — Sledila je prav

pestra debata,

v kateri se je razjasnilo marsikatero aktualno vprašanje. Tako bodo letošnje počitnice samo v mesecu avgustu. Ta čas bomo uporabili za popravilo šol, izgradnjo učiteljskega kadra in drugo. Razjasnjeno je bilo tudi, da učitelji, ki so poučevali na nemških in madžarskih šolah, ne bodo mogli zavzeti vodilnega položaja; učitelji pa, ki so bili že leta 1941. sprejeti v okupatorjevo službo, načelno ne bodo dobili učiteljskega mesta.

Predsednik Glavnega odbora ESZ DNS, tov. Perko Vencelj je nato referiral o strokovnih zvezah in povedal, da se bo tudi učiteljstvo organiziralo v

Enotni strokovni zvezi prosvetnih delavcev.

Podal je zelo nazorno strukturo organizacije in njen velik pomen pri graditvi naše domovine. Z delom je treba takoj pričeti. Ustanavljati bomo pričeli pripravljalne odbore v vseh večjih krajih. Ti bodo včlanjali prosvetne delavce v podružnice ali zaupništva.

Ob zaključku zborovanja je prevzel tov. Rož posle okrajnega šolskega nadzornika, kar so vsi sprejeli z viharnim aplavzom.

Z zborovanja so bile poslani pozdravne brzojavke našemu maršalu Titu, narodni vladi Slovenije, Glavnemu odboru ESZDNJ in Narodno osvobodilnemu odboru za Primorsko ter Koroško.

kot z njim. Vsi pravi aktivisti OF se zavedajo, da so zadruga orožje v rokah ljudstva proti vsem izžemalskim špekulantom in da je treba ustanavljanju zadrug dati vso politično podporo.

Za vse konference velja ugotovitev: čim več mladine, čim več delavcev in sploh delovnih ljudi je na konferencah, tem bolj žive so in imajo tem večji uspeh.

Posplošimo to ugotovitev: čim več mladine, žena in delovnih ljudi bomo pritegnili v odbore OF, tem lažje in odločneje bo OF izvrševala naloge, ki so pred njo.

Celjska udarna brigada na delu

Sklep prve okrožne konference ZSM je izvršen. Mladinska delovna brigada okrožja Celje je s svojim udarniškim delom obnovila zapuščeno Krško polje. Dne 18. t. m. je prispela v Krško mladinska delovna brigada, v kateri so zastopani okraj: Celje-mesto, Celje-okolica, Šoštanj, Šmarje, Laško, Revirji in Krško.

Z zastavami, s cvetjem in prisrčnimi pozdravnimi govori jih je pričakala na postaji tamkajšnja mladina.

Brigado so razdelili na štiri bataljone, ki delajo ločeno v predelih, kjer je največja potreba. Vsak bataljon si je postavil oziroma izvolil štab, ki ga tvori komandant, komisar intendant, referent za kulturo in prosveto, za fizikulturo itd.

Bataljoni so razdeljeni v čete. Tako organizirani so takoj prišli za delo. Ko korakajo zjutraj s pesmijo na ustih in s samozavestjo na licih skozi vas na delo, jih domačini veselo pozdravljajo. Tisti, ki so v začetku dvomili o resnični pomoči mladine pri obdelavi zemlje, danes nejeverno, pa vendar z nekakšnim radostnim občutkom zmagujejo z glavo. Ne morejo še prav doumeti, kdaj se je pri naši mladini izvršil takšen preobrat.

Da, mi lahko s ponosom trdimo, da je krvava štiriletna borba preobličila in pravilno usmerila tudi misli in delo slovenske mladine. Mladina mesta Celje, ki ni nikoli obdelovala polja, je

napovedala vsem ostalim okrajem, ki so zastopani v brigadi, tekmovanje. Med njimi se je razvilo pravo udarnišstvo. Pri okopavanju koruze in krompirja tekmujejo med seboj, kdo bo okopal več vrst. Seveda pazijo pri tem tudi na to, kdo bo bolje obdelal.

Delaven dan jim poteče takole: ob petih vstajajo, nakar se postrojijo in razvijejo zastavo, pri čemer pojo »Naprej zastava slave«. Sledi četrturna telovadba, nato zajtrk. Ko pospravijo vse prostore, krenejo skupno na delo. Ob dvanajstih je kosilo in ob treh se začne zopet delo. Opoldanski odmor izkoristijo za čitanje časopisov, za sestanke, za petje in igro. Delo se zaključuje ob šestih zvečer. Po večerji ima mladina politične študijske sestanke, pevske vaje, včasih zaigra tudi harmonika in se dekleta tudi zavrte. Preden ležejo k počitku, se sestane še štab bataljona, ki pregleda delo preteklega dne in napravi delovni načrt za bodočnost. Tako jim potekajo dnevi, polni ponosa in zadovoljstva, da pomagajo pri obnovitvi domovine, pri ustvarjanju lepšega življenja slovenskemu narodu.

Prva okrožna delovna akcija pa ne bo zadnja, temveč je šele prvi večji prispevek pri obnovitvenem delu in mi, mladina, obljubljam, da bodo Krško polje, ki je bilo po fašistih tako uničeno in opustošeno, kakor tudi vsi ostali predeli zemlje, v najkrajšem času obnovljeni in obdelani.

Naša industrija

v luči načrtnega gospodarstva

Ko smo prišli v dolino, smo bili začuden, ker smo našli toliko naše industrije nepoškodovane. Imeli smo priliko, dan za dnevno visoko s hribov opazovati številne eskadrile zavezniških letal in vedeli smo, da bodo bombe neizbežno uničevale tudi naše narodno premoženje. Tudi naši Titovi lovci so le redko zgrešili cilj. Ruševin je bilo vedno več, rane v našem gospodarstvu so bile vedno globlje. Vse to pa je bilo neizbežno.

Često smo s strahom gledali na naše rudniške revirje, v duhu smo gledali, kako se rušijo kamini naših tovarn v Celju. Čitali smo članke ministra tov. Hebranga in drugih in govorili smo, kako bomo pričeli z načrtno obnovo. Storili smo pa tudi vse, da nemško-fašističnim in ustaško-belogardističnim tolpom ne bi uspelo uničiti še tega, kar je ostalo po štirih letih gospodarskega izžemanja. Naša vojska in naši aktivisti so pri tem stremljenju prav gotovo dobro izpolnili svojo dolžnost. Industrija in industrijske naprave v celjskem okrožju so prešle v veliki meri nepoškodovane v naše roke.

Prišli smo v rudnike in tovarne z zavestjo, da jih moramo tako vključiti v celotno narodno gospodarstvo demokratične federativne Jugoslavije, da bodo delale po načrtu vrhovnega državnega vodstva, da pri tem ne bo ostala neizkoriščena najmanjša samoiniciativnost poslednjega rudarja v jami, delavca pri tekstilnem stroju, kovinarja in delavca, ki nam pripravljajo gradbeni material za obnovo porušenih mostov in vasi. Partizan je vedno delal po načelu: iz tega malega, kar imaš na razpolago, napraviti najboljšo. Ko so naši prvi partizani stopili v hoste s starimi lovskimi puškami ali tudi brez njih, pač niso delali načrtov, kako bi s temi puškami zavzemali močno utrjene sovražnikove postojanke.

Storili pa so najboljšo. S temi puškami so si priborili druge, modernejšo, in s temi so se dokopali do mitraljezov in minometov, s katerimi so uspešno naskakovali in zavzemali tudi najbolj utrjene sovražnikove postojanke. Ti naši prvi borci so nam za zgled danes,

ko pričenjamo uravnati našo industrijo po načelih modernega načrtnega gospodarstva.

Popolnoma na napačni poti je oni, ki išče v sedanjih ukrepih naših vrhovnih oblasti in v naših prizadevanjih že nekega izkristaliziranega načrtnega reševanja problemov v naši industriji. Kot prvi partizan v hosti, tako skušamo tudi mi danes iz ruševin improvizirati vse možnosti produkcije tako, da bodo železnice stekle, da bodo tovarne delale in da bo produkcija iz dneva v dan naraščala. Ta zavest in takšen duh preveva odloke in okrožnice naših oblasti, takšen duh pa prihaja tudi med široke mase delavstva in nameštencev z enotnimi strokovnimi organizacijami delavcev in nameštencev.

Vemo, da že hodijo med nami sovražniki, ki skušajo prizadevanja naših oblasti in samoiniciativne podvige širokih ljudskih plasti prikazati kot navivno in gospodarsko neizkušeno »beganje«. Ti ljudje seveda živijo še v časih, ko je tovarnar sedel k mizi in napisal naročila za potrebne surovine. Pa tudi to so zanj opravljali drugi, on je le »proučeval«^{trg}, skrbel za čim nižjo davčno osnovo in gledal, da se bo višina dividend ravnala po gotovem gospodarsko političnem vidiku. Naši cilji so drugačni. Pred nami je porušena domovina. Naš gospodarski načrt ima svoj obstanek v požrtvovalnem in nesebičnem delu za ozdravljenje globokih ran v narodnem gospodarstvu.

Industrija gradbenega materiala v celjskem okrožju dela že vsa točno po načrtu: za obnovo naših porušenih domov, za popravilo in izgraditev rudnikov in industrijskih naprav. Opeko, cement in apno prejemajo oni, ki so najbolj potrebni. Brez velikih težav pride naš kmet do nakazila. V pečeh gori noč in dan, opeka pa roma voz za vozom tja, kjer je potreba največja. Opekarne celjskega okrožja s ponosom gledajo na svoje delo, ko so lahko priskočile na pomoč tudi Ljubljani pri popravilu škode, nastale ob veliki eksploziji.

Kovinarska in metalska industrija uravnava svojo proizvodnjo tako, da bi

dala z razpoložljivimi surovinami in delovnimi močmi kar največ od sebe. Tovarna Vesten bo morala svoj delovni načrt izdelati tako, da bo povečala proizvodnjo in vendar vzdržala tako dolgo, da bodo prišle pošiljke potrebnih surovin od daleč preko morja, in ko bo vlak stekel s severa, z juga in iz daljnjih ruskih poljan. Tudi cinkarna ni v nič manjših stiskah. Vsak dan se pojavljajo nove težave in novi problemi: od kod bo prišla ruda? kje bomo dobili to in ono? Človek bi večkrat mislil, da bomo obtičali. Vedno pa se najdejo nova pota. Naš delavec in nameštenelec postajata iznajdljiva kot partizan pred sovražnikovo postojanko.

Tekstilna industrija ni v nič manjših težavah. Izšlo je že nešteto pobud, kako bi napravili, da bi z razpoložljivimi surovinami vzdržali tako dolgo, dokler ne bodo prišle pošiljke bombaža in volne. Povsod vidimo veliko razumevanje za potrebe, ki se zrcalijo iz oblastvenih odlokov in stremljenj za po-

večanje proizvodnje. Naš gospodarski načrt je v tem, da v spretne diriganju razpoložljivih sredstev dosežemo prvi cilj, da oblečemo našo vojsko in delovno ljudstvo.

Naše usnjarne prejemajo v obdelavo kože po določenem načrtu. Potrebno je razdeliti delo. Za zimo potrebujemo obutev; kolesje pa ne more gnati žag, mlinov, stružnic in kovačnic, če nimamo potrebnega jermenja. Kemikalije imamo v nezadostni količini na razpolago. Vsak kilogram olja je treba načrtno razdeliti.

Ne bo dolgo, ko se bo tudi industrija celjskega okrožja zlila v celokupen gospodarski sistem federativne demokratične Jugoslavije. Vodil jo bo enoten državni gospodarski načrt, ki bo slonel na sodelovanju širokih ljudskih množic. Naj si bo po državnem, združenem ali privatnem sektorju, povsod bo prvi in glavni cilj našega načrtnega gospodarstva: dobrobit delovnega ljudstva, dobrobit domovine.

Tedenske politične vesti

Francoski umik iz Sirije. Pariz, 12. junija. Francoski umik iz Sirije bo kmalu popolnoma končan. Vsi uradniki, zasebniki, poslovni ljudje, učitelji, duhovniki in redovnice, kakor tudi žene in otroci vojaških oseb odhajajo proti Libanonu. Letališče pri Damasku služi kot prehodno zbirališče. Francoski evakuiranci iz Sirije nimajo s seboj nič drugega kakor obleko, ki jo imajo na sebi. V tem stanju jih prevažajo po zraku v libanonsko obalno področje, kjer jih gostoljubno sprejemajo njihovi sorodniki. Francoske čete so dokončno zapustile Damask, Homs, Hama, pokrajino Djebel, Druse in Hauran.

Poljski demokratični voditelji v Moskvi. Moskva, 13. junija. V Moskvo so z letalom prispeli Sigmund Zulawski, profesor Adam Krzsanowski in Henry Holodziejski, demokratični voditelji iz Poljske, da se udeležijo razprav o sestavi začasnih poljske vlade narodne enotnosti. Profesor Stanislaw Kutrzeba se že mudi v Moskvi kot član odposlanstva poljskih učenjakov.

Italijanski veleposlanik v Moskvi. Moskva, 13. junija. V Kremlju je prvi predsednik predststva Rhovnega Sovjeta ZSSR Svernik sprejel italijanskega veleposlanika Quaronija, ki mu je predložil svoje poverilne listine.

Ratifikacija prijateljske pogodbe s Sovjetsko Zvezo. Moskovski radio je poročal: Vrhovni svet je ratificiral pogodbo o prijateljstvu in povojni vzajemni pomoči med Zvezo Sovjetskih Socialističnih republik in Jugoslavijo.

Razpust angleškega parlamenta. London, 15. junija. Sinoči je bil objavljen odlok angleškega kralja, ki določa, da se bo sestel novoizvoljeni angleški parlament 1. avgusta. Obenem je bil objavljen tudi odlok o razpustu dosedanjega parlamenta, ki je zasedal skoraj deset let.

Odgovor britanske vlade de Gaulle-u. Pariz, 17. junija. Reuter javlja, da je Duff-Copper, britanski veleposlanik v Parizu, izročil danes Georgesu Bidaultu, francoskemu zunanjemu ministru, odgovor britanske vlade na noto de Gaullea, ki predlaga konferenco petih velesil za reševanje levantskih sporov.

Društvo poljsko-sovjetskega prijateljstva. Varšava, 17. junija. V Lodžu je bilo ustanovljeno društvo poljsko-sovjetskega prijateljstva. Profesor Gmot je bil izvoljen za predsednika društva.

Amerikanci se bodo umaknili iz sovjetske okupacijske zone. Washington, 15. junija. Podtajnik Združenih držav Joseph Grew je potrdil, da se bodo ameriške čete umaknile dne 21. junija iz izpodročij Nemčije, ki so dodeljena ruskim okupacijskim silam.

Grew je na tiskovni konferenci izjavil, da točne črte razmejitve okupacij-

skih zon še niso popolnoma postavljene. Toda upati je, da bodo meje kmalu objavljene. Dodal je, da bo umik ameriških čet s področij, ki so že dolgo dodeljena Rdeči armadi, pomagal urediti spor, ki je dokaj oviral ruske, ameriške in britanske odnose.

Sestanek »Velike trojice«. London, 17. junija. Reuterjev diplomatski dopisnik poroča, da bo nekdanji sedež nemških kraljev, Potsdam, pozorišče bližnjega sestanka »Velike trojice«. Mnogo okoliščin govori za ta kraj, pravi dopisnik. Potsdam leži samo 16 milj od Berlina, na razpolago so palače v dobrem stanju, kjer bo lahko stanovalo vse osebje, ki bo zaposleno na konferenci.

Praga, 17. junija. Ob priliki ratifikacije sovjetsko-jugoslovanske pogodbe je češkoslovaški ministrski predsednik Zdenko Firlinger poslal maršalu Titu v imenu češkoslovaške vlade brzojavne pozdrave, izražajoč globoko zadovoljstvo nad dejstvom, da je Jugoslavija enako kot Češkoslovaška odločena naslanjati se na najmočnejšo slovansko državo, ki je pokazala resnično razumevanje za potrebe najtesnejšega sodelovanja med vsemi slovanskimi državami in narodi ter za obrambo njihove svobode in neodvisnosti.

Parrijeva vlada v Rimu. Rim, 19. junija. Novo italijansko vlado, naslednico Bononijeve vlade, je sestavil danes ponoči Ferruccio Parri, ki je ministrski predsednik. Vlada je sestavljena iz šestih strank. V njej so zastopani trije liberalci, trije socialisti, štirje krščanski socialisti, dva komunisti, trije delavski demokrati in dva iz stranke odpora.

Udarniško delo v tekstilni tovarni v Laškem

Ko so prišli Nemci leta 1941. v Laško, so takoj pregnali lastnike te tovarne. Tovarniški delavci so se zavledli, kaj pomeni fašizem. Zato je večina moških in žensk odšlo k partizanom. Preostalo delavstvo je z vso vnemo sabotiralo, tako da okupator ni imel nobenega dobička pri obratu in je moral še doplačevati. Zaradi tega je proizvodnja padla za 50 odst. Sedaj pa se vidi veliko navdušenje delavcev za narodno oblast je v tem, da izdelujejo na mesec 4.000 do 4.500 odev, dočim so za časa okupacije izdelali samo 1.500 odev, pri istem številu delavcev. Nemci so hoteli že en mesec pred umikom vse blago in stroje odpraviti v Nemčijo, toda vodstvo tovarne je oddalo blaga in strojev tako dolgo zavlačevalo, dokler ni prišla naša vojska, tako da je vse rešeno. Tovarna izdeluje odevje za vojne bolnice. Za surovine ji služi staro blago, cunje itd., tako da s tem lahko obratuje še dva meseca.

Pri nas ustanavljajo zadruge

Danes tekmujejo na vseh popriščih političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Hočemo čimprej zaceliti težke rane, ki nam jih je zadal okupator.

Namen tega članka je, informirati najširše množice celjskega okrožja o delovanju zadružništva, kaj je bilo v tej smeri že doslej opravljenega in kakšne naloge smo si postavili za našo bližnjo bodočnost.

Dne 15. junija t. l. se je vršilo veliko zborovanje zadrujarjev celjskega okrožja. Na tem zborovanju, ki se je vršilo v Narodnem domu v Celju, so bili zastopani vsi okraji in je bilo okrog 350 udeležencev. Od glavnega iniciativnega zadružnega odbora iz Ljubljane sta bila poslana kot referenta tov. dr. Lemež in dr. Žigon. Tov. dr. Lemež nam je v izčrpnem referatu orisal, kakšno naj bo današnje zadružništvo. Na koncu konference je bil izvoljen okrožni iniciativni zadružni odbor, ki si je postavil kot prvo nalogo, organizirati okrajne iniciativne zadružne odbore. Ti okrajni iniciativni zadružni odbori bodo po okrajih organizirali zadružno gibanje. Sklicati pa morajo v vsakem okraju okrajno zadružno konferenco, na kateri bi se za vsak okraj dogovorili o načrtu za bodoče zadružno gibanje.

Iz dosedanjih poročil je razvidno, da je zanimanje za naše zadružništvo izredno veliko. Kakšne vrste zadrug bomo najprej organizirali?

Največjega pomena bodo brezdvomno v tem času nabavno-prodajne zadrug. Te moramo postaviti v vsakem okraju in v vsakem večjem kraju. Seveda je zopet važno pri tem, kdo bo vodil te zadrug. Dogajajo se primeri, kot na primer v Slovenjgradcu, da skušajo razni trgovci prevzemati vodstvo zadrug v svoje roke, in sicer z namenom, da jih ob primernih prilikah razbijejo. Po takih špekulantih je treba že takoj ob začetku udariti in jih razkrinkati. Takim nepoštenim elementom ni mesta v zadrugah. Naše narodno osvobodilno gibanje je dajalo ves čas borbe obilico aktivistov, ki bodo ob primernem pouku in praksi sposobni voditi zadrug. Prvi pogoji za dobro poslovanje zadrug je pač brezmejnna predanost in požrtvovalnost, ki jo mora imeti vodstvo zadrug do svojega naroda.

Druga važna stvar je, da bodo v nabavno-prodajnih zadrugah dejansko udeležene množice, to se pravi, vsi konzumenti. Deleži bodo namreč tako nizki, da bo vsakomur omogočeno pristopiti v zadrugo.

V vseh industrijskih centrih bo hrbtenica za zadrug nedvomno Enotna str. zveza delavcev in nameščencev. Delavci iz cinkarne in tovarne Vesten, organizirani v svojih strokovnih zvezah, so že vložili pravila za ustanovitev nabavno-prodajne zadrug. Čim bodo postavljene uprave in bodo predpisane prijavitelne, bodo te zadrug lahko takoj prevzele razdeljevanje življenjskih potrebščin.

Vse zaplenjene trgovine pobeglih Svabov in narodnih izdajalcev bodo v prvi vrsti prišle v zadrugne roke. Zato je potrebno, da se zadrug hitro organizirajo, ker dokler zadrug ni, ne more nihče reflektirati na te trgovine.

Poleg nabavno-prodajnih zadrug bo važno organizirati enotno hmeljarsko zadrugo, katere član naj bi bil vsak pridelovalec hmelja. Pri hmeljski trgovini so se dogajale v stari Jugoslaviji velike špekulacije. To hočem posebej poudariti. Hmeljarska zadruga, ki se mora kar najhitreje organizirati, naj ima izključen namen, organizirati vse pridelovalce hmelja. Ta zadruga naj ima tudi vso prodajo hmelja v svojih rokah. Na ta način bodo izločeni

vsi posredovalci in prekupčevalci hmelja, ki so bogateli na račun našega malega kmeta.

Razumljivo je, da bodo poleg nabavno-prodajnih zadrug in hmeljarske zadrug potrebne še mnoge druge. Zlasti v kmetijstvu bodo potrebne kot na primer mlekarske, sadjarske, vinarske, poljedelske in strojne zadrug. Okupator je ponekod moral zapustiti nakopičene poljedelske stroje. Te stroje moramo danes smotno porazdeliti v tiste kraje, kjer nobenih ni. Tako bomo najbolj koristili stvari hitre obnove.

Zadružništvu v naši osvobojeni domovini so odprta vrata. Na nas samih je ležeče, kako bomo vse panoge zadružništva organizirali z namenom, koristiti najširšim ljudskim množicam. Naša ljudska oblast pa bo nudila zadružništvu vso pomoč.

S cvetjem je naša mladina obdarila odlikovance III. Južoslovske armije ter predstavnike ruske in bolgarske vojaške oblasti

Žalna svečanost v cinkarni

Dvatisočglava množica je počastila spomin padlih žrtev

Cinkarniško delavstvo je priredilo v nedeljo dne 17. t. m. veliko žalno svečanost v počastitev svojim padlim borcem. Vhod k prostranim tovarniškimi dvoriščem je bil v mlajih in zelenju. Ob desni in levi so bili paviljoni, pred največjim kaminom pa je bila nameščena velika tribuna in oltar. Vse je bilo v cvetju in zelenju ter okrašeno z zastavami in vencami, ki so

jih položili industrijski delavci v spomin padlim junakom.

Pri sprejemu gostov vojaške in civilne oblasti je igrala godba, tridesetčlanski delavski pevski zbor pa je zapel žalostinko »Doberdob«. Po končanem verskem obredu je duhovnik tov. Videčnik, član Okrožnega odbora OF Celje predočil navzočim, kako drago je plačal narod svojo svobodo

Andrej Benčič:

Krik iz ječ!

*Iz mrtvega enoličja sivih ječ
hotenja naša, razbičane misli -
tja k zarjam nam dneva, ki vstaja, hitijo.*

*V nas je plamen želj in hrepenenj.
Po belih deskah, cirkularjih,
transmisijah šušljajočih,
po strojih, bijočih po taktu radostnem,
in po napevih delovnega tempa fabrik,
iz dneva v dan hrepenimo.*

*Stroji nas k delu tesno priklepajo,
utrujajo, z besnim tempom morijo -
in vendar mi v sebi vemo: oni so vzvod!
Z njimi bomo spet v novo smer premaknili
človeka ponižanj, verig odrešili,
strahote barak, podstrešij
in vlažnih kleti odstranili!
O, saj v tovarnah smo dneve neštete prebili,
na ramah smo težke tovore nosili,
pod dela bremenom se težkim šibili,
strojem smo stregli, jim roke, kolena snažili,
trpeli ob njih, se znojili,
za boljše življenje smo težki boj bili.*

*Po vas, tovariši, nam se toži!
Po vašem trdem velikem boju,
po stiskih vaših težkih, žuljavih rok
in tesnem sožitju vaših src nam je težko!*

*O, saj mi v sebi trdno vemo,
mi le drobci smo strnjenih množic,
ki v ta nas nasprotja čas,
za kruh, svobodo, boljši svet,
boj, ki je poln žrtev, bijo.
O, jaz in ti sodrug -
mi ječ brezpravni prebivalci,
le množic smo živi člen.
Z njim mislimo, čutimo
in njih boj bijemo.*

vendar se svojih žrtev ni zbal. Neustrašeno se je delovno ljudstvo borilo za svoje pravice in zmagalo. Danes bo vedelo te svoje pridobitve ceniti in če jih bo treba braniti, bo pripravljeno zanje še žrtvovati.

Tov. Lešek je po pozdravu navzočih zastopnikov civilne in vojaške oblasti v svojem govoru prikazal vse trpljenje in zatiranje delavcev za časa okupacije ter se spomnil imenoma devetnajstih delavskih borcev proti fašizmu, ki so dali svoja življenja za boljšo bodočnost nas vseh. V počastitev spomina teh žrtev je sledil enominutni molk. Prav tako je omenil, da je od 32 izseljenih družin v koncentracijskih taboriščih umrlo 6 članov z družinami in da je bilo med tovarniškim delavstvom izvršenih 76 aretacij. Naša dolžnost je, da prevzamemo skrb za svoje žrtve ter da poskrbimo za popolno iztrebljenje zadnjih ostankov fašističnih zločincev.

V imenu OOF Celje je pozdravil navzoče sekretar tov. Gašperič, ki je prikazal borbo delavskega razreda za njegove pravice in naloge, ki stoje danes pred njim: pomagati našim slovenskim tovarišem, ki so preko začasnih meja, in poprijeti za delo v okviru našega obnovitvenega programa.

Tov. polkovnik Stante Peter, ki so ga delavci kot nekdanjega delovnega tovariša burno pozdravili, je med drugim poudaril, da moramo sedaj stisniti pesti k maščevanju nad sovražnikom, ki že zopet poskuša, da bi nam vzal sadove s tolikimi žrtvami priborjene zmage.

Popoldanski spored je bil v Vojniku, odkoder so tovariši odšli na pokopališče k skupnemu grobu. Tam so položili vence v spomin padlim borcem.

Svečanost bo ostala vsem v trajnem spominu. Vihla jim je nove volje za udarniško delo pri obnovi naše razrušene domovine.

CELJSKI ŠAHOVSKI KLUB

je moral preložiti zaradi nepredvidenih težkoč brzoturnir, ki je bil določen za dne 19. t. m., na nedoločen čas. Zaenkrat se bodo vršili redni sestanki ob torkih in petkih ob 18. uri v »Domu Ljudske prosvete« (bivši Narodni dom). Ponovno vabimo vse ljubitelje šaha, da se vpišejo kot člani v šahovski klub in redno posejajo njegove sestanke.

Iz okraja Vransko

so odposlali »Navodu« Celje 12.000 jajc, v Zgornjo Savinjsko dolino pa 5.000 kg fižola. Pri prostovoljni oddaji živil so nabrali 10.710 kg moke, 596 kg fižola in 707 kg maščob. Za julij imajo poleg naštetega še 10.000 kg raznih drugih živil. Ob okupatorjevem umiku je okrajni odbor OF zaplenil 3.500 kg soli in 190 kg kavinega nadomestka.

Odbor za gospodarsko obnovo izseljenega Posavja je osnovan

Da bi se delo za gospodarsko obnovo izseljenega Posavja čim bolj pospešilo, predvsem pa pravilno in enotno zagrabila že postoječa imovina, v kolikor je skupna last celega izseljenega ozemlja, in prihajajoča pomoč krajevno pravično porazdelila, je imenovalo predsedstvo Narodne vlade Slovenije tročlanski odbor, ki si je izbral svoj sedež v Brežicah in pristopil takoj k organizaciji poverjenih mu nalog.

Na sestanku s sekretarji okrajnih odborov in delegati okrožnega odbora je bil izdelan delovni načrt za najbolj pereča vprašanja, ki jih bo treba takoj rešiti, pa tudi splošne smernice, katerih uveljavljanje bo odstranilo dosedanje neenotnost postopka in reševanja.

Ugotovljena je bila predvsem neobhodna nujnost skupnega obdelovanja in spravljanja pridelkov kot edina možnost, da se v večjem, načrtnem obsegu izvede obdelava in preskrbi v letošnjem letu z najpotrebnejšim prebivalstvom, predvsem pa velika večina izseljencev, ki se še ni in se tudi do žetve še ne bo vrnila. Le z najsmotrnejšo izrabo pičle delovne sile in strojev, orodja, delovne živine in z združitvijo vseh sil bomo kos težavam obnove in oskrbe. Kljub velikemu pomanjkanju delovne sile je dosedanje delo pokazalo, da bi se tudi te pičle delovne sile dale mnogo boljše izkoristiti, ko bi jih znali zajeti in načrtno zaposliti. Vsled tega je seja ugotovila, da je treba organizirati takojšnjo splošno delovno obveznost pri skupnem obdelovanju. Pri skupnem obdelovanju morajo odslej vsi prebivalci izseljenega ozemlja sodelovati, vse pa, ki bi se še odtegovali delu za skupnost, ožigosati na vaških sestankih in jih pri razdelitvi pridelka sorazmerno prikrajšati, v težkih primerih pa sploh prezeti. Da se pri tem ne bomo posluževali policijskih sredstev in sodišč, ni treba poudarjati. Sodila jih bo vaška skupnost in pa naše načelo: Kdor ne dela, naj tudi ne je!

Drugo temeljno načelo je bilo sprejeto v pogledu premičnin, poljskih strojev, orodja, živine, pohištva, posode, lanskih pridelkov, ki so si jih nabavili begunci, nemški naseljenci, ustaši, bivša DAG itd., ali kot brez lastnika po-brane, ki so še krajevno nepravilno razdeljene, pa tudi nepravilno porazdeljene med prebivalstvom. Vso to imovino smatramo za skupno imovino vsega prebivalstva izseljenega Posavja in se daje posameznikom le na uporabo. Dolžnost krajevnih odborov pa je, da takoj ugotovijo, če je gospodarsko razsodno in socialno porazdeljena v uporabo vsem potrebnim v okraju.

Tudi glede skupnega spravljanja pridelkov je izdana smernica, da so pridelki skupna last vsega prebivalstva in da je vsako prikrižanje ali prilasčanje teh pridelkov smatrati kot zločin proti interesom preskrbe vsega izseljenega prebivalstva. Izločeni od tega pravila so le vinogradi, sadovnjaki in vrtovi že vrnjenih izseljencev, ki se spravljaajo posamič, vendar po odbitku odškodnine krajevnomu odboru, če so bili obdelani skupno. Tudi košnja travnikov in pašniki ostanejo prosti. Travnike pa, katerih lastniki se še niso vrnili, bomo pokosili skupno, lahko pa jih damo tudi na polovično košnjo interesentom iz neizseljenega pasu. Tudi koristna zamenjava košnje za plemensko živino po krajevnom odboru je dopustna.

Za izvedbo delovnega programa je bilo sklenjeno, da okrajni odbori odredijo tri do štiri pooblaščenice, ki prevzamejo odgovornost za hitro in uspešno organizacijo delovnega programa. Le-ti bodo postavili po krajevnih odborih poverjenike, ki bodo gospodar-

ske in pravično izvajali krajevni delovni načrt z zaposlitvijo vse krajevne delovne sile in s pritegnitvijo vseh strojev, orodja in delovne živine. Ujetnike, švabske naseljence pa tudi mladinske delovne skupine bomo uporabljali odslej le pri skupnem obdelovanju. Ti pooblaščenici bodo imeli nalogo, da ugotovijo vse potrebe glede semena, orodja, reparature strojev itd. Odbor mora s svoje strani poskrbeti, da bo vsem krajevnim potrebam pravično ugodeno.

Kot najbližje in najbolj pereče naloge so bile postavljene: uspešna izvedba žetve in mlačve, priprava skupnih skladišč, pri čemer se, če so le da-

ne možnosti, puščajo pridelki na mestu, kjer so bili pridelani, vse priprave, da bomo mogli, če bodo vremenske prilike to dopustile, pristopiti k obširnemu obdelovanju še neobdelane površine, oranju in setvi strniščnih sadežev, ki jih deloma že imamo in jih še dobimo, predvsem pa prosa, ajde, repe, pese, pozemske kolerabe itd.

Tako nam bo uspelo, da še v zadnjem času s skupnim naporom zavarujemo oskrbo, četudi ne obilno, pa vsaj zadostno, vsemu prebivalstvu izseljenega Posavja. Uverjeni smo, da bo delo uspešno, ker vemo, da nas bo podprlo pri tem delu vse delovno, po bridkih izkušnjah zadnjih štirih let dozorelo, ljudstvo. Tako je povedal na nekem vaškem sestanku star očanec: Štiri leta smo morali garati za Švabe, pa ne bi zdaj zase!

Dachau... Mauthausen... Auschwitz...

To so imena, ki jih je kot razbeljeno železo nosil v srcu vsak zaveden Slovenec in se pri tem spominjal nečloveških muk, ki so jih morali tam pretrpeti naši bratje... Le malo od teh je imelo srečo, da ni podleglo sadišnim metodam fašistične pozverinjenosti.

Posavje — nekoč cvetoča pokrajina, je sedaj zanemarjeno in oropano ozemlje...

Solčava, Bočna, Šmartno ob Dreti, Nova Štifta, Pokojnik, Zajčja sela, Bobje pri Prevoju, Lesična... Pogorišča so še danes tamkaj dokumenti fašističnega barbarstva.

Tovariši! Našim izseljencem, internirancem in pogorelcem, ki se vračajo na svoje izropane in požgane domove, bomo izkazali najlepše našo ljubezen in hvaležnost na ta način, če bomo organizirali široko nabiralno akcijo za obleko, obutev, posodo itd. in jim kot pravi bratje priskočili na pomoč.

Ta nabiralna akcija mora biti vsakemu sveta dolžnost! Imena krajev in posameznikov, ki se bodo najbolje izkazali, bomo priobčili v našem časopisu.

Kaj je novega?

Otvoritev antifašistične razstave v Petrovaradinu.

Beograd, 15. junija. V Petrovaradinu je bila otvorjena antifašistična razstava, ki je razdeljena v tri oddelke. Prvi oddelek predstavlja teror fašistov, ki so ga izvajali nad našim narodom, drugi del ima namen obiskovalce seznaniti z dogodki iz narodno-osvobodilne borbe, tretji del pa prikazuje delavce pri njihovem delu za obnovo domovine.

Udarniško delo v zeniški železarni. V zeniški železarni so do sedaj izdelali že celo vrsto mostov. Zahvalivši se udarniškem delu vestnih delavcev, ki so delali dnevno 10 do 12 ur, je bil izdelan v kratkem času 36 dni nov železniški most, ki je dolg 33 m. Za izdelavo mostu je bilo potrebnih 3.740 delovnih ur. Izgradnja mostu bo omogočila direktno železniško zvezo Sarajevo—Zenica.

Bolgarski znanstveniki potujejo v Moskvo. Predstavniki bolgarske znanstvene akademije, univerze v Sofiji, in profesor Nikalčev, ki je osebno prejel vabilo, bodo odpotovali v Moskvo, kjer bodo prisostvovali svečani seji znanstvene akademije Sovjetske zveze.

Svečan sprejem generalov Rdeče armade v Subotici. V Subotico so prišli generali III. Ukrajinske fronte z generalnim poročnikom Garskavom na čelu. Goste so sprejeli in pozdravili subotički meščani in predstavniki narodne oblasti. Naš narod, ki ga je osvobodila Rdeča armada, je navdušeno sprejel sovjetske generale in jim pripravil zanimiv spored v mestnem gledališču.

Zastopstvo madžarske mladine v Beogradu. V Beogradu je prispela delegacija madžarske demokratične mladine, da obiše jugoslovansko mladino in se skupno z njo kot najbolj borbeno in najhrabrejšo poveže z mladino v Bolgariji, Albaniji, Grčiji.

Poljska vlada za povzdigo kmetijstva. Poljski ministrski svet je sprejel važne sklepe o nadaljnjem zvišanju imetja kmetov. Sklepi kažejo, da stremi politikačasne vlade poljske republike za tem, da se razvijejo posamezna kmečka posestva. V skladu s tem je minister za kmetijstvo dobil navodila, naj izdela pred oktobrom skupno z ministrom za pravosodje pravni temelj zemljiške lastninske pravice.

Izročitev odlikovanj roditeljem padlih herojev. V dvorani narodne skupščine v Beogradu je bilo dne 15. junija t. l. izročeno odlikovanje narodnega heroja materi Radka Pavloviča, ki je ves čas upora spremljala svojega sina, in očetu študenta Stojana Ljubiča. Oba narodna heroja sta padla kot junaka v osvobodilni borbi.

Ribbentrop ujet. Glavni stan 21. armadne angleške skupine je objavil uradno: »Britanske čete so ujele v severni Nemčiji bivšega nacističnega ministra za zunanje zadeve Joachima von Ribbentropa.« Kasneje je bilo objavljeno, da so Ribbentropa ujeli v Hamburgu.

Obnavljanje železniških naprav na Goriškem. Med vsemi železniškimi postajami v Goriškem okrožju je bila zaradi bombardiranja najbolj poškodovana severna postaja v Gorici. Obnoviti je bilo treba vsa poslopja, vodovod, električno in velik del železniških naprav. Med obnovo železniških prog so morali delavci odstraniti ogromno uničenega železniškega materiala. Mnogo nasipov so porušile bombe ali mine.

Idrija protestira. Dne 11. junija je bilo v Idriji okrajno zborovanje Osvobodilne fronte, s katerega so bile odposlane resolucije maršalu Titu, SNOS-u in Pokrajinskemu narodno osvobodilnemu odboru za Primorsko. Vse resolucije izražajo vero, da bo zavezniška okupacija dela Primorske samo začasna in da o odločitvi mirov-

ne konference ni nobenega dvoma. Dne 12. junija, ko se je zvedelo, da bo jugoslovanska vojska izpraznila Trst in Gorico, so Idrijčani priredili velike demonstracije, pri katerih so pokazali ogorčenje nad spletkami italijanskih fašistov in imperialistov. Poslali so resoluciji maršalu Titu in narodni vladi Slovenije.

Podeželsko prebivalstvo na Goriškem za Jugoslavijo. Gorica. Prebivalstvo Borjane, vasi na Goriškem, ki so jo na podlagi sporazuma zavezniki zasedli, so priredili zborovanje, s katerega so odposlali resolucijo maršalu Titu, Pokrajinskemu narodno osvobodilnemu odboru in zavezniškimi oblastem v Italiji. V resolucijah izražajo svojo privrženost Jugoslaviji, zahtevajo izpustitev internirancev iz taborišč v Italiji in odstranitev fašistov z raznih javnih mest v upravi.

Fašistični teror v Argentini. Dopisnik mehiškega časopisa »Exelcior« prikazuje napore vojne argentinske vlade deželam osi kot manever in piše, da v resnici »vlada argentinskih militaristov trenutno ni v vojnem stanju s svojimi včerajšnjim zaveznikom Nemčijo, ampak z argentinskim ljudstvom in demokratičnimi silami v deželi.« Te dni traja v Argentini obsedno stanje. Nasilje, številne aretacije, izgon iz dežele itd. so značilni pojavi sedanjega stanja v deželi. Vodilne osebe sedanje argentinske vlade »dobro vedo, da brez njihovega vojaštva, strojnih pušk, tankov in aeroplanov ne bi mogli niti trenutek imeti oblasti v rokah«, pravi dopisnik. Po poročilih dopisnika vlada v Argentini splošno nezadovoljstvo v zvezi z diktatorskim režimom.

Zastopniki ruske cerkve v Angliji. Zastopstvo ruske cerkve, v katerem so metropolit Nikolaj Krotucki in dva druga predstavnika ruske duhovščine, je ob priliki poseta v Angliji obiskala tudi katedralo v Canterburyju. Doverski škof in člani stolnega kapitlja so goste prijazno sprejeli in eden izmed Rusov se jim je toplo zahvalil.

Na begu je bil ujet. Na begu so ujeli domobranskega poročnika Lavriča Pepija, bivšega trgovskega pomočnika v Radečah pri Zidanem mostu. Ta je bil organizator bele garde v Žužemberku in desna roka zločinskega kaplana Janeza Jenka, s katerim sta odločala o interniranju in preganjanju nedolžnih ljudi, ter imata na vesti mnogo krvavih dejanj.

Ni jim uspelo. Dne 12. junija so neki fašistični elementi v Gorici organizirali javni ples, da dajo vidni znak svojemu veselju nad tem, da so se jugoslovanske čete iz Gorice umaknile. Goriško prebivalstvo na ples ni prišlo in na plesišču so samevali le štirje pari. To nam je živ dokaz, da se goriško prebivalstvo noče in ne more razveseljovati v fašistični družbi, ker je dovolj preizkušeno od 25-letnega tlačenja.

Delavci in meščani v Trstu pomagajo pri iskanju fašistov. V mestu Trstu se dnevno dogajajo primeri, da delavci in meščani patrolirajo po ulicah in iščejo znane fašiste. Med fašisti je zaradi tega nastal velik preplah. Skrivajo se doma, mnogi pa se pripravljajo na odhod in že poizvedujejo pri vojaških oblasteh, če je dovoljeno njim in njihovim družinam zapustiti Trst in oditi v Italijo. Včeraj je skozi Barkovlje šlo kakih tisoč fašističnih priseljencev.

Fašisti so poitalijanili slovenske priimke. Iz pregleda tržaškega anagrafskega urada je razvidno, da so fašistični imperialisti v letih od 1927 do 1939 menjavali okoli 27.000 družinskih priimkov, kar pomeni, da je bil popačen priimek okoli 100.000 osebam.

Znanstveniki Velike Britanije, ZDA in Irana v Moskvi. Dne 16. junija so dospeli v Moskvo zastopniki znanstvenih zavodov Velike Britanije, ZDA in Irana, da se udeležijo jubilejne seje ob priliki 220-letnice znanstvene akademije ZSSR. Na moskovskem letališču so jih sprejeli zastopniki znanstvene akademije ZSSR, junaki socialističnega dela, akademiki Peter Kapitsa in Ivan Bardin, člani akademije Abram Joffe, Aleksander Frunkin, nadalje člani britanskih, američanskih in iranskih veleposlanstev ter številni predstavniki znanstvenih in javnih zavodov glavnega mesta.

Udarniki tobačne tvornice v Nišu so v desetih mesecih šestkrat povečali proizvodnjo tobaka. V odnosu do predvojnne proizvodnje se je produkcija povečala za 100 odst. Plodovi tega ogromnega uspeha se že občutijo.

Zagrebska pivovarna je takoj po osvoboditvi začela z delom. Posveča veliko skrb tudi kulturno-prosvetnemu in socialnemu napredku svojih delavcev in nameščencev.

Francosko ljudstvo obračunava s falangisti. V Chamberyju so se 18. junija vršile velike demonstracije proti španskim milicionarjem modre divizije, katerih transport bi bil moral včeraj priti skozi vzhodno Francijo. Ob 5. uri popoldne, ko je vlak s španskimi milicionarji privozil na železniško postajo Chambery, je zbrano prebivalstvo sprejelo soglasno fašiste z vzhodne fronte z zaničujočimi

vzkliki in psovki. Nato se je poglala mladina proti vagonom in jih obsipala s kamenjem. Odrinili so odred pomožne straže, vdrli v vagon ter napadli španske milicionarje. Zato vlak ni mogel nadaljevati poti proti Grenoblu, temveč je bil primoran vrniti se v Aixles Bains.

Avstrijci zahtevajo kaznovanje nacistov. V mnogih krajih Avstrije so se vršili sestanki, na kateri so govorili tudi bivši ujetniki iz nemških koncentracijskih taborišč. Na teh sestankih se je razpravljalo o čiščenju državnih in mestnih ustanov, ter o kaznovanju nacistov. Vsi izdajalci morajo priti pred sodišče.

Nemci in Madžari so odpeljali iz Prekmurja okrog 20.000 glav goveje živine, 6000 konjev, 8000 prašičev, 2000 vagonov žita, 4000 vagonov krompirja, 40 vagonov masti in sto tisoč jajc.

Velicaste demonstracije demokratičnega Trsta. Preko 80.000 manifestantov, delavcev, meščanov, intelektualcev, žen in mladine je izrazilo ponovno dostojanstveno in krepko svojo odločno voljo, vztrajati na braniku neizprosne borbe proti fašizmu in za zavarovanje demokratičnih pridobitev. Trst je demonstriral za svojo oblast, avtonomijo, demokracijo, pošteno delo in pošten kruh.

Na Banjici je 13. junija maršal Tito odlikoval borce I. bolgarske armade, katera se je skupno z JA in RA borila proti skupnemu sovražniku, nacistični Nemčiji.

Drobne vesti

Na celjskem kolodvoru se je ustanovila okrepevalnica RK. Ta nudi vračajočim se iz tujine okrepečilo v jedilih in pijači. V ta namen obratujejo obe kolodvorski kuhinji, celjski peki pa pečejo kruh in kekse. Ljudje so takoj razumeli to ustanovo in ji nudili vso pomoč.

Rudarji-udarniki. Tudi rudarji hočejo biti pri svojem delu udarniki. Rudarji v Zagorju so v prejšnjem tednu dvignili svojo produkcijo od 11. do 16. junija za 40 odst. Hrastniški delavci so od 9. do 14. junija zvišali svojo produkcijo za 33,3 odst. Tudi trboveljski rudnik je zvišal svojo produkcijo za 7,45 odst.

Loče pri Poljčanah na delu za obnovo. Delavci v opekarni so z vso silo poprijeli za delo, kajti dobro se zavedajo, kako važno je njihovo delo pri obnovi domovine. Tudi parna žaga »Bidarje« nikakor ne zaostaja in z vnemo pripravlja les za zgraditev naših porušenih in požganih domov. Pravtako mladina z veseljem obiskuje novo slovensko šolo in pomaga pri obnovitvenem delu.

Mladina v Slovenskih Konjicah je priredila prav uspel miting, kateremu so prisostvovali poleg številnih domačinov tudi tovariši druge krajske brigade.

V Slovenjgradcu je bila 11. 6. slavnostna otvoritev osnovne šole. Naslednjega dne je šolska mladina po končanem pouku šla na grobove padlih partizanov in počastila njih spomin.

Zgledno delo mladink Zg. Savinjske doline. V Lačji vasi so mladinke oprale umazano perilo 7. Vojvodinski brigadi, in to 280 srajc, 186 spodnjih hlač, 96 brisač, 36 parov nogavic in 16 oblek. Vse to so zašile in zlikale. Delalo je sedem mladink od jutra do večera. Da so poleg tega opravile še domača dela, so vstajale te dneve že ob štirih zjutraj. Tovariši Vojvodinci so bili začudeni nad požrtvovalnostjo slovenske mladine. Na vsaki hiši si videl napis: »Žive! omladina Slovenije!« in »Živel SKOJ!«.

Šolo pri Sv. Katarini nad Trbovljami so kljub temu, da so Švabi poslopje znatno poškodovali, dne 11. junija slovesno odprli.

Udarniška obnova šolstva v Zg. Savinjski dolini. Od 17 šolskih poslopij v okraju so ostala samo 4 uporabna, vsa druga so bila v borbah porušena ali požgana. Od teh 17 šol pa je sedaj že v štirinajstih reden pouk. Šolo obiskuje trenutno 1859 otrok; pouk vodi 17 strokovnih in 11 pomožnih učnih moči. Povprečno pride na eno učno moč 67 otrok.

Čestitamo! V torek 12. t. m. sta se poročila na Sv. Planini (okraj Trbovlje) referent za promet pri Komandi mesta Trbovlje tov. FERM Mihael-Sekota in tov. FRIGEL Vida.

Posnemajte! Dne 11. t. m. je podaril urar Lečnik Anton odseku za soc. skrbstvo pri Okrajnem odboru OF Celje-mesto 500 R.M. To je bil njegov prvi zaslužek po povratku iz izseljeništvu v Celje. Zaprošil je, naj se ta denar razdeli med svojce onih narodnih mučnikov, ki so jih nemški nasilniki 12. februarja letos na Frankolovem usmrtili.

Ko se Okrajni odbor tovarišu javno zahvaljuje, poziva obenem vse zavedno slovensko prebivalstvo, da temu, posnemanja vrednemu zgledu tov. Lečnika sledi in pomaga po svojih močeh vsepovsod, kjer se pokaže potreba!

Delovno ljudstvo v revirjih je drugič zborovalo. Revirsko delavstvo, žene in mladina je dne 8. t. m. zopet pričakovala ministra tov. Leskovška, ki pa se zaradi poklica k tovarišu Titu zborovanja ni mogel udeležiti. Kljub temu je zborovanje prav dobro uspelo in so govorniki, tako domačini kakor tudi člani okrožnega odbora, želi veliko odobravanje. Rudarji okraja Trbovlje so na koncu poklonili svojemu delavskemu voditelju simbol njihovega dela — jamsko svetilko.

Revirska mladina se pripravlja za II. kongres ZSM. Mladina v Trbovljah in Hrastniku ima že dva mladinska doma, kjer vrši svoje redne sestanke. Pridno zbira učne in leposlovne knjige,

Tudi odmor po najhujšem telesnem naporu izrabijo naši borci, da se politično izobražujejo

ki jih urejuje v knjižnice. V mladinskem domu je mladinska ambulanta, ki vsebuje vsakovrstna zdravila. Samo v zadnjih dveh tednih je napravila revirska mladina pri delu za obnovo domovine preko 1500 delovnih ur. Posebno uspešno se je pokazalo delo mladink, ki so se prostovoljno javile, da poučujejo naše najmlajše in bodo s tem izdatno olajšale delo našim vzgojiteljem, ko se prične redni pouk na osnovnih šolah. — Pionirska »Revirska udarna brigada« šteje že 14 čet in je zelo disciplinirana. V revirjih je sedaj že 9 pevskih krožkov, 2 velika pevski zbora, 5 harmonikašev, 3 risarski in 2 šahovska krožka. Vseh odborov ZSM je 84.

Produkcija celjskih tovarn stalno narašča. Od dneva osvoboditve pa do danes se je dvignila produkcija v tovarni »Vesten«, ki izdeluje pločevinasto posodo, za 105 %, v tekstilni tovarni »Metka« za 75 %, v tkalnici »Bergman« za 25 %, v cinkarni za 15 % in v rudniku Pečovnik za 21 %. Po vseh delavnicah in obratih se produkcija dnevno dviga; delavci tekmujejo, katero podjetje bo več napravilo za obnovo.

Miting v Mestinju (okraj Šmarje) dne 3. junija se je razvil v pravo manifestacijo za podporo borbe tržaškega ljudstva, za Primorsko in Koroško.

Aktivisti konjiškega okraja so konferirali. Dne 19. junija je bila v Konjicah konferenca krajevnih aktivistov konjiškega okraja. Tov. Ferdo Godina je podal politični položaj, v katerem so aktiviste posebno zanimala razmere v Trstu, Primorski in Koroški. Neki kmet s Pohorja, star koroški borec, je izrazil bojazen, da se s Koroško ne bi zgodilo tako, kakor leta 1918. Sledil je referat tov. Polha, člana OOF Celje, o strukturi narodne oblasti. Krajevni funkcionarji so z velikim zanimanjem sledili referatu. Med diskusijo so poudarjali, da je treba okrepiti narodno oblast in avtoriteto krajevnih odborov. Sklenili so, da bodo s pomočjo mladinskih in ženskih organizacij obdelali polja; vsi obvezniki pa, ki bodo morali v vojsko, da očuvajo vse pridobitve štiriletne težke borbe. Tov. Čiček jim je spregovoril o delu. Udaril je po špekulantih, ki so velika ovira našim oblastem. V referatu tov. Šmona se je marsikateremu razjasnilo vprašanje o veri, o kateri je lažna propaganda pred osvoboditvijo dvigala toliko prahu. S konference so poslali pozdrave predsedniku prve slovenske vlade tov. Borisu Kidriču in Pokrajinskemu narodno osvobodilnemu odboru Primorske.

Delavstvo prehranjevalne stroke v Celju je zborovalo v petek dne 15. t. m. Sestanka so se udeležili mesarski, slaščičarski, pekovski in drugi pomočniki prehranjevalne stroke, kakor tudi de-

lavke celjske mlekarne. Predsednik pripravljalnega odbora ESZDNS v Celju tov. Anton Polak je otvoril članski sestanek in podal poročilo o izvršenem delu pripravljalnega odbora. Za okrožni iniciativni odbor ESZDNS v Celju je poročal tov. Jaka Vodopivec, ki je podal zgodovino borbe strokovnega organiziranja proletarijata v predvojni Jugoslaviji in orisal pomen zadružništva, ki se z velikim zanimanjem ustanavlja v celjskem okrožju. Sklenjeno je bilo, da se takoj prične tudi s kulturnim delom. Po sprejemu novih članov je predsednik podružnice zaključil lepo uspel sestanek s pozivom na delo za blagor delavstva.

V Sv. Petru pod Sv. Gorami je okrajni odbor Kozje priredil veliko ljudsko zborovanje, ki je doseglo svoj višek v odločni zahtevi priključitve Trsta, Primorske in Koroške novi Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki so ljudje darovali za družine padlih partizanov 3.104 RM in 9.000 kun.

Aktivisti OF okraja Šmarje so zborovali. Da bi pri obnovi naše nove domovine ter pri zgradnji naše ljudske oblasti aktivisti šmarskega okraja še z večjo vnemo in načrtneje sodelovali, je okrajni odbor OF sklical konferenco vseh aktivistov OF. Sklenili so, da bodo v političnem delu s kar največjo vnemo podpirali borbo tržaškega in primorskega ljudstva za svobodo. Njihovo delo še sicer na nekaterih popriščih šepa ter se mnogokrat zgublja v drobnarijah in preozkem gledanju na položaj, v katerem se danes nahaja slovenski narod. Zborovanje jim je dalo načrt, da bodo vsa pereča vprašanja in potrebe našega prebivalstva reševali na res ljudski demokratični način, ker se zavedajo, da so si z borbo priborili svojo ljudsko oblast, ki družijo vse Slovence v svobodni Sloveniji pod okriljem federativne demokratične Jugoslavije.

Odbor za socialno skrbstvo v Trbovljah je v juniju izdal podporo revežem v znesku 70.000 RM; partizanskim družinam izplačana podpora v juniju pa znaša 83.000 RM. Glavna naloga odbora je predvsem preskrba stanovanj izseljencem in internirancem, ki se vračajo.

V Celju je odprta razstava slik, ki prikazuje grozodejstva okupatorja po Sloveniji.

V kozjanskem okraju je obnova porušenih in požganih poslopij v polnem teku.

V Sv. Juriju ob Taboru okraj Vransko se obnavlja šola in vsa druga poslopja, ki so bila poškodovana ob napadu na nemško postojanko. Krajevni odbor bo storil vse potrebno, da bodo vsa poslopja do jeseni popravljena.

Delovanje Rdečega križa Slovenije se razvija po vsem celjskem okrožju zelo povoljno. V okraju Krško se je prijavilo že 2000 članov, od katerih jih je že 1121 plačalo članarino. Okraj Brežice je javil dosedaj 765, okraj Žalec pa 552 članov. Po vseh okrajih je organizacija krajevnih enot že v teku. Nabiralne akcije so žele prav lepe uspehe, tako predvsem v okrajih Krško, Brežice in Sevnica. Tudi v ostalih okrajih je organizacija RKS razdelila precejšnje število podpor pogorelcem, internirancem in drugim, pomoči potrebnim. V vseh okrajih ustanavlja organizacija RK ambulante, ki nudijo pomoč vojski in civilnemu prebivalstvu. Članarina in prostovoljni prispevki znašajo v okraju Žalec 13.888 RM, Slovenjgradec 7.621 RM, Šoštanj 5.558 RM, Laško 4.449 RM, Sevnica 2.487 RM, Krško 2.936 RM.

V **Žičah in Žiški gori**, okraj Konjice, so kmetje prostovoljno zbrali 193 kg pšenice, 160 kg koruze, 80 kg ječmena, 379 kg fižola ter 46 kg masti. Vsa navedena količina je bila razdeljena med revno prebivalstvo okraja Konjice.

Mladina iz Rimskih Toplic in okolice je v teku 14 dni nabrala 258 jajc, 28 kg bele moke in razna druga živila, ki so bila odposlana v vojaško bolnico.

Žene iz Laškega so 15. t. m. obiskale splošno bolnico v Celju in pri tej priliki razdelile 50 kg peciva in 20 kg črešenj med naše ranjene borce.

Ob priliki mitinga, ki se je vršil dne 17. junija v Sv. Juriju ob Taboru, se je nabralo 1300 RM prostovoljnih prispevkov za Rdeči križ.

Komemoracije v počastitev padlih junakov, ki se je vršila dne 3. junija v trgu Šmarje pri Jelšah, se je udeležilo okoli tisoč ljudi. Postavili so katafalk, ki je bil prekrit s črnim suknom, na njem pa je bila mrtvaška glava in kadeča se žara. Za ozađe je služilo veliko črno pregrinjalo, na katerem je bil napis: »Bolj so ljubili svobodo kakor življenje!« Dobro uspela komemoracija je ljudi še bolj prepričala v tem, koliko je vredna svoboda, ki smo si jo priborili in dali zanjo toliko žrtev.

Kino »Dom« predvaja od 21. do 25. junija ob delavnikih ob 17.30 in 19.30, ob nedeljah pa razen tega še ob 15.30, ameriški film »Zvezda moje sreče«.

Tako ne gre

Pred dnevi se je dogodila v Celju scena, ki nazorno kaže, da se nekateri posamezniki še do sedaj niso otrsli starih protekcionističnih navad.

V frizerskem salonu pri Hriberniku je čakalo mnogo tovarišev. Razumljivo je, da so danes radi obnovitvenega dela zelo zaposleni in se je vsakomur mudilo po svojih opravkih. Ko je sedel nek tovariš že na stolu, pripravljen za britje, je prišel »eleganten gospod« iz Trbovelj — skozi štiri leta seveda, ko so se drugi borili, je on delal za okupatorja — se poklonil začasnemu upravniku in mu nekaj zašepetal. Upravnik je snel tovarišu, ki je sedel že na stolu, belo ruto in odšel v drugo sobo. Vsi navzoči so se spogledali. Torej ima frizerski salon Hribernik dve brivnici: eno za »gospode« in eno za borce?

Ne smemo pozabiti...

... da so v »Taborišču uničenja« dva kilometra od Lublina samo dne 30. novembra 1943 postrelili 18.000 ljudi. Teh 18.000 ljudi je bilo postreljenih poleg novega krematorija na odprtem polju. Izkopanih je bilo nekaj jarkov, širokih po dva metra in dolgih po nekoliko sto metrov. Najprej so vse slekli do golega in jih gole položili po ploskem v te jarke. Kakor hitro je bila položena v jarek ena vrsta ljudi, so jih postreljali od zgoraj z avtomatičnimi puškami. Potem so položili nanje drugo vrsto in jih zopet postrelili. In tako dalje, dokler ni bil jarek poln, nato so tisti, ki so še ostali živi, zasuli jarek in šli nato k naslednjemu jarku, kjer so postrelili tudi nje. Šele poslednjo vrsto umorjenec v poslednjem jarku so zasuli gestapovci sami. Zakopavali so jih tako, da so bili komaj pokriti z zemljo. Drugi dan so začeli trupla sežigati v pečeh novega krematorija z nečuvno intenzivnostjo. Tako so Nemci v enem dnevu umprili 18.000 ljudi.

Na zverinski način pomorjene žrtve fašističnega nasilja nam ne bodo pustile mirovati, dokler ne bo kaznovan zadnji vojni zločinec!

Tudi najnesramnejše poniževanje ni uklonilo njihove narodne zavesti

Kulturni pregled

Kulturna prireditev revirskih pionirjev

Pod tem naslovom se nam je predstavila stočlanska mladinska kulturniška družina iz Trbovelj in stopila 15. junija v Celjskem domu pred celjsko publiko, med katero je bilo nad 300 učiteljev iz vsega okrožja.

Nastop je dokazal, da hoče vodstvo voditi glasbeno tradicijo, ki jo je zapustil »Trboveljski slavček«, še naprej in obdržati prvenstvo mladinskega petja še nadalje pri sebi. Nepobitno dejstvo je, da je obrodilo delo »Slavčkov« bogate sadove, ki se poznajo še danes, ko so prvi »Slavčki« že zdavnaj odrasli. Čeravno je vladal pri mladinskem petju dolg odmor, je zbor vseeno homogen, ima čisto intonacijo in artikulacijo, dobro dinamiko in ga krasi čustveno prednašanje. Težišče zbora leži v sopranih, zato bo potrebno priključiti mu še nekaj deških glasov. Zbor vodi tovariš Križnik z veliko ljubeznijo in mirnostjo. Z rednimi in smotrnimi vajami ne bo težko doseči zavidne stopnje »Slavčkov«, ki so postavili temelje slovenskemu mladinskemu petju.

Narodne pesmi, ki jih je zbor — a capella — izvajal dobro, so večinoma starejšega datuma (najbrž zaradi nujnosti prireditve) zato pa so bile partizanske pesmi v spremstvu salonskega orkestra nekoliko šibkejšje. Celjska mladina se je svojim gostom oddeležila z lepim šopkom.

Spored po nadalje izpolnjevali:

»Zaobljuba pionirja«, (govoril Drago). V splošnem živahno prednašan govor je zmotil samo enkrat za stoj.

Deklamacija »V tvojih krvavih očeh« od pionirke Fani je bila podana prav odlično.

Solistu Petru, ki je v spremstvu klavirja zapel »Zakaj sem partizan« in Gobčevo »Bohor žari« ni mogoče odrekati lepega glasu, pač pa se mu pozna ravno doba mutacije. Treba bo odpraviti tudi zavijanje, ki se je mestoma pojavilo. Svoj nastop je moral na željo publike ponoviti.

Recitacijski zbor je pod vodstvom tov. Korošca brezhibno in zelo učinkovito podal Kajuhovi »Slovensko pesem« in »Po tisoč letih«. Nastop je pokazal voditeljevo sposobnost za to vrsto recitacij. Še učinkovitejše pa bodo zborne recitacije, če bodo podane brez dirigenta. Dosedaj je bilo izvajanje omenjenih dveh pesmi v Celju v recitacijski koncepciji še najboljše.

Pionirka Vida je ob klavirju zapela Škrinarjevo čustveno »Otrokovo molitev«. Predavanje je malo motila previsoka lega, zaradi česar si je morala pevka pomagati s falzetom in je s tem

trpela moč glasu. Tudi tu je mestoma bilo opaziti zavijanje.

Skupina pionirjev je ob zbornem petju in orkestru učinkovito zarajala Gobčevo »Pionirsko kolo«, ki so ga prireditelji priredili v »Kolu črnih pionirjev«. Točko so morali ponavljati.

Dorko je zaigral na harmoniko venček slovenskih in venček ruskih pesmi in pokazal veliko spretnost na svojem instrumentu, posebno v levi roki. S stalno vaje obeta postati na harmoniko pravi mojster. Čuli smo, kako lahko tolikokrat omalovaževana harmonika postane tudi koncertni instrument.

Zaključno točko je tvorila glasbena slika »Ob tabornem ognju«. Dokaj tvegan poizkus, efektno prikazati življenje partizanov ob ognju, bi se morda popolnoma posrečilo, če ne bi nastopila napaka v električnem toku.

Tov. Korošec je ognjevito nagovoril številne poslušalce kakor tudi orisal slovensko mater kot mater mučenico, obenem pa je vsako točko sproti napovedoval. Svetovali bi tovarišu, da bi opustil patetični ton, napovedovanje točk pa naj bi prevzela mladina sama, da bi bilo s tem odpravljeno odvišno prihajanje in odhajanje na oder.

Vsa prireditev je bila spretno podana na odprtem odru — brez uporabe zavese. Ves zbor je bil priča vsake točke, sodeloval in soužival ter pokazal s tem stremenje po kolektivističnem sodelovanju pri prireditvah. Tov. Krinar, ki je vložil mnogo truda v orkester, bo poskrbel, da ga bo izpolnil še z drugimi instrumenti, kar v Trbovljah ne bo baš težko.

Čeravno je imela prireditev značaj običajnih mitingov, katerih odprave si močno želimo, je vseeno uspela, in to zaradi tega, ker je bila spretno zrežirana in podana samo od mladine.

Mnogi Celjani, ki so šele drugi dan zvedeli za nastop, in oni, ki so bili prisotni, kličejo: »Na svidenje!«

Prireditev inženjske brigade III. JA

V sredo zvečer ob 8. je bila v dvorani Celjskega doma prireditev inženjske brigade III. armije.

V monologu in v živi sliki so odlično ponazorili njihovo delo, pomen njihovih oddelkov in nam podali slike iz različnih razdobj razvoja te brigade.

Tamburaški orkester je predvajal partizanske in narodne melodije. Krasna je bila slika, ki je prikazovala partizansko četo pri odmoru ob tabornem ognju. Pokazala je, da ni bil to odmor v našem smislu besede, ampak samo čas, v katerem so se prosvetno in politično nadalje izpopolnjevali.

Zelo nazorno so pokazali izvedbo najtežjih nalog v času od ustanovitve brigade, pa do danes, kot so: delo v tovarni za pontone, priprave za prehod preko reke, čiščenje min in njihov prehod čez Dravo. Višek te točke je bila izgradnja mostu, ki so ga naredili v nekaj minutah.

Med program iz zgodovine brigade so bile lepo vpletene razne recitacije in pevske točke.

Prireditev je bila zaključena z odlično izvedeno šaloigro »Analfabet«.

Čitajte in širite »NOVO POT!«

Naše žene — žrtve gestapovcev

... da so domači izdajalci, belogardisti, zgradili pri Sv. Urhu nad vasjo Dobrunje taborišče, kjer so mnogi slovenski rodoljubi žalostno končali.

... da so bile besede »Ne pozabite nas, maščujte nas!« trpko zarisane na izsušenih ustnicah vseh umirajočih.

... da isti fašisti, ki so streljali naše ljudi, hočejo danes ustvarjati v Trstu in Gorici demokracijo!

... da je Dachau milijonkrat prekleti kraj, ki so ga nemški krvniki pripravili za uničevanje ljudi. Dachau, kjer je sivo blato pomešano s krvjo in solzami, kjer je vsak centimeter prsti posut s pepelom kosti, ki se je dvigal iz krematorija, kjer še visi razcefrano meso mučnikov kot pajčevina po bodeči žici, kjer so vzdihni internirancev vtisnili svoj pečat ne samo sivim zgradbam, temveč tudi motnemu vzdušju, ki visi kot kletev nad žalostnim taboriščem.

Nekaj o partizanski glasbi

V času, ko so slovenski gozdovi po zlomu stare Jugoslavije dobili nove prebivalce, je začela po dolinah in naselejenih pojematih slovenska narodna in z njo tudi umetna pesem. »Potihnil glas je violin, strunar odbrenkal je« (Gregorčič) — toda strune, najčistejše slovenske strune, niso bile potrgane. Naši borci so jih vzeli s seboj v kraljestvo divjačine, kjer so bile bolj varne, kakor pred načrtnim uničenjem po nemških »kulturonoscih«. Tu so začele slovenske strune peti drugače — bojevito in udarno.

Slovenca spremlja na vsaki njegovi poti pesem. Tudi to pot ni slovenskih partizanov zapustila ta lepa lastnost in pesem se je preselila iz dolin v hribe ter korakala z našimi borci od prvega do zadnjega dne. Toda slovenska pesem je mestoma premelanholična, a mestoma preživahna, najmanj pa udarna in ker se vsebinsko niti ena niti druga ni prilagala takratni duševnosti partizanov, so si za začetek izposodili drugo pesem. Stari, preizkušeni borci so jo prinesli s seboj iz daljnega ruskega vzhoda, iz Španije in celo iz Anglije. Treba je bilo prevesti in prilagoditi samo besedilo in nova pesem se je bliskoma širila od edinice do edinice, kakor misel osvobodilne borbe.

Med najstarejše partizanske pesmi prištevamo: »Naglo puške smo zgrabili«, »Bratje, le k solncu«, »Nabusimo kose«. »Vsi v partizane«, »Kosec koso brusi«, »Iz temnih gor«, »Kovači smo«, »Žrtvam« itd. so vse ruskega, »Na oknu« ali »Črnotaska« je španskega in »Partizanska žena« je angleškega izvora. Mnogi od teh prvih prevodov so bili zelo pomanjkljivi, tako ritmično kakor tudi jezikovno, in ker so se poleg tega pesmi širile v začetku le od ust do ust, so nekatere dobile do danes popolnoma spremenjeno besedilo in celo melodijo.

Kmalu pa so partizani začeli predelevati slovensko narodno in ponarodelo pesem. Tako imamo spremenjena besedila na »Ciganskega otroka« (Po hribih jaz okrog blodim), »Pastirica« (Za vasjo je čredo pasla), »Stoji tam v gori partizan«, »počiva jezero«, »Hej Slovani« in tako dalje.

Skoro neopaženo pa je začela nastajati vzporedno s prevodi prava slovenska partizanska pesem, to je tista pesem, ki je Slovenci do sedaj nismo imeli in ki je znak naše borbenosti. Kdo ne pozna Borove »Hej, brigade« in Pahorjeve »Na juriš« in drugih udarnih, ki so jih ustvarili Pahor, Rozina, Apih, Marolt, Pirnik, Šivic, Korošec, Lavrin ter Rado in Ciril Cvetko.

Osvobojena zemlja, posebno na Dolenjskem, v Savinjski dolini in na Kozjanskem, so odprla razgibanemu kulturnemu življenju vrata, kjer so začeli obstojati številni pevski zbori. V mirnejšem ozračju so začeli izhajati partizanski vestniki in pesmi, a skladatelji so pričeli objavljati izvirne skladbe.

Z nastopom partizanske glasbe pa je avtomatsko sledilo vprašanje, kako te pesmi razširiti in razmnožiti. Partizanska iznajdljivost se je tu zopet pokazala kot polnovredna in prvim poizkusom razmnoževanja not s podloženim indigo papirjem je sledil način razmnoževanja na hektograf in ciklostil. Potrpljenje, ki je bilo vloženo v dokaj komplicirano pisanje not na voščene matrice, je bilo bogato nagrajeno z uspehom, saj so odtiski tako čisti in okusni, da se malone približujejo izdelkom na opalograf oziroma litograf.

Pred seboj imam pesmarico »Naša pesem« I. del (uredil Karol Pahor), ki vsebuje 40 dvoglasnih pesmi, »Pesmi za mladenke« (uredil Makso Pirnik) s trigrasnimi priredbami in »Partizanska pesem«, zbirka 40 štirigrasnih pesmi za moške zборе: Pokrajinski odbor OF za Stajersko je izdal »Ciklus sodobnih pesmi« (uredil Janko Panek), prosvetni odsek SNOS-a pa »Gregorčičevo pesma-

Iz okrožnega občnega zbora RK v Celju

Dne 19. junija je bil občni zbor RK za okrožje Celje. Zastopani so bili vsi okraji celjskega okrožja.

Po referatih je sledila živahna diskusija, v katero so posegle mnoge tovarišice. Splošno mnenje je bilo, da mora postati RK množična organizacija. Pri organizacijskem poročilu je bilo sklenjeno, da mora v vsakem okraju biti okrajni odbor RK, ki bo imel nalogo organizirati po vseh

krajah Krajevne odbore RK, v kolikor ti še niso postavljeni. Sporedno naj se organizira tudi pomladek RK. Za člane pomladka RK je določena članarina 2.50 RM letno, za člane RK pa 10 RM letno. V članstvo RK se bo vpisal sleherni zaveden Slovenec in Slovenka. Iz posameznih poročil je bilo razvidno, da je bilo dosedanje delo RK uspešno. Zlasti se je izkazal okraj Zalec, ki je nabral znatno ko-

lično hrane in drugih potrebščin. Vse to je RK Zalec poslal našim ranjenecem-partizanom v celjsko bolnico, za katere bo tudi odslej naprej skrbel RK. Nadalje bo tudi skrbel in pomagal onim, ki se vračajo iz nemških koncentracijskih taborišč, dalje bo prevzel zaščito otrok, ki so ostali brez staršev.

Za tem je občni zbor sklenil prirediti v dneh od 1. do 7. julija v celjskem okrožju teden RK. V tem tednu se bodo pobirali prostovoljni prispevki v blagu in denarju. Ta akcija naj dokaže, da so ljudje v našem okrožju dorasli velikim in človekoljubnim nalogam.

Sledile so volitve v okrožni odbor RK Celje. Izvoljen je bil širši in delovni okrožni odbor RK. Za predsednika je bil soglasno izvoljen tov. dr. Vekoslav Kukovec, ki je imel ob tej priliki lep nagovor prisotnim.

Ob živahnem zanimanju in tekmovanju v načrtih za bodoče delo je tov. Strban zaključil občni zbor.

Ob živahnem zanimanju in tekmo-

vanju v načrtih za bodoče delo je tov. Strban zaključil občni zbor.

G. R.

Ob živahnem zanimanju in tekmo-

vanju v načrtih za bodoče delo je tov. Strban zaključil občni zbor.

Ob živahnem zanimanju in tekmo-

vanju v načrtih za bodoče delo je tov. Strban zaključil občni zbor.

NAŠE ZDRAVSTVO NA DELU

Zdravstveni urad je v prostorih Zdravstvenega doma prevzel takoj po okupaciji vse posle. Vsled pomanjkanja praktičnih zdravnikov posluje splošna ambulanta vsak dan samo od osme do desete ure.

V načrtu je bakteriološka stanica; potreben material bomo dobili od higienškega zavoda.

Posvetovalnica za dojenčke je odprta enkrat na teden: vsako sredo od treh do štirih popoldne.

Epidemija pegavca je prenehala; od 40 slučajev je bilo 35 tujih (ustašev in Nemcev). Domačinov je obolelo le 5.

Pojavilo se je nekaj slučajev griže. Bolniki so bili pripeljani v celjsko bolnico, njihova domovanja pa so bila po predpisih razkužena.

V večjih krajih celjskega okrožja so osnovane ambulante, na primer v Smarju in Sevnici; tukaj razpolagajo tudi že z nekaj posteljami in so tako že itak prenapolnjene bolnice nekoliko razbremenjene.

V Laškemobratuje zdravilišče, ki sprejema prvenstveno revmatične bolnike.

Zdravilišče v Rogaški Slatini bo začelo ob koncu junija obratovati in bo imelo na razpolago 300 postelj.

Boris Gorbato 1 Neuklonljivi

I. del

Vse na vzhod, vse na vzhod... Ko bi vsaj en avtomobil vozil proti zapadu!

Vrstile so se kolone, vozovi s senom in s praznimi municijskimi zaboji, sanitetnimi dvokoleslji, radiopostajni vozovi, enaki kvadratnim hišicam; izmučeni konji so še komaj prestopali, za topovske lafete držeč so se pomikali od prahu in bolesti sivi ljudje — vse na vzhod, vse na vzhod ob Ostri, Mogili, za Krasnodon, za Kamensk, preko Severnega Donjeca. Potovali so in izginjali brez sledu kot da jih je požiral zelen, zloben prah.

Vse okoli je bilo ovito v nemir, ki ga je izpopolnjevalo kričanje, jadikovanje, škripanje koles, žvenket železja, zamolke kletve, stokanje ranjenec, otročji jok in zdelo se je celo, da sama pot škriplje pod kolesi in se krči v strahu.

Samo en človek Ostre Mogile je bil navidezno miren tega julijskega dne v letu 1942 — stari Taras Jacenko. Stal je, z vso svojo težo naslonjen na palico in s težkim nepremičnim pogledom opazoval vse, kar se je godilo okrog njega. Ves dan ni spregovoril niti besedice. Z ugaslimi očmi je gledal izpod gostih sivih obrvi, kako se v nemiru krči in zvija pot. In od

strani bi kdo dejal, da je ta kavkaški človek ravnodušen proti temu, kar se dogaja.

Ali verjetno med vsemi ljudmi, ki so se gnetli na potu, ni bilo človeka, katerega duša bi se huje jokala kakor Tarasova. »Kaj je to? Kaj je to, tovariši? — je mislil. — A jaz? Kaj naj počnem? Kam naj grem z ženskami in vnuki?«

Mimo njega so v oblakih prahu drveli avtomobili, — vse na vzhod, vse na vzhod, — prah je legel na ovenele topole, postajali so sivi in težki.

»A kaj naj storim? Ali se naj postavim sredi ceste in kličem, razširjenih rok: »Stojte, kam hočete? Kam potujete? — Naj poklekнем sredi ceste v prah, naj poljubim škornje? Naj jih zaklinjam: »Ne hitite! Vi ne smete oditi, če mi stari in nebogljenca deca ostanemo tukaj...«

Telega pa so šle in šle — vse proti vzhodu, vse na vzhod — po prašni in grbasti cesti v Krasnodon, v Kamensk, čez Severni Donjec, preko Dona, čez Volgo.

In dokler se je vlekla po grbasti cesti nit trena, se je v starem Tarasu še vedno svetlikala in neprestano porajala nada. Nenadoma so se pa v sredi te gneče od nekod iz vzhoda pojavile kolone in fantje v velikih tankih, uničujoč vse na svoji poti, so hiteli proti zapadu. Samo, ko bi le tekla ta nitka, ko bi le ne usahnila.

Toda ta nit je postajala tanjša in tanjša. Vsak čas se lahko prekine, in potem, kaj bo potem, se je bal Taras pomisliti. Na eni strani bo stal Taras s slabotnimi ženami in vnuki — a nekje tam na drugi strani bo pa Rusija in sinovi, ki so v vojski, in vse za kar je vseh dolgih šestdeset let živel, on, Taras... Toda bolje je ne preištevati o tem. Ne misliti, ne poslušati, ne govoriti...

Proti večeru se je Taras vračal proti domu v Kameni Brod. Prešel je skoraj vse mesto, pa ga ni poznal. Mesto je postalo pusto in onemoglo. Bilo je podobno domu, ki so ga prebivalci na hitrico zapustili. Na telegrafskih drogih so mahedrale snete žice. Na ulicah je bilo mnogo črepinj. Smrdelo je po dimu in skozi zrak je kakor oblak padal pepel zažgane lepenke. Na Kamenem Brodu je bilo vse kakor ponavadi tiho. Le slamnate strehe so se nekam uporno naježile. Na dvoriščih je na vozech nihalo perilo. Na belih srajcah so se žarki zahajajočega sonca odražali kakor kri. Pri sosedu so zakurili samovar in zato je v zraku, ki je smrdel po dimu in sajah, nenadoma čudno in sladko zadišalo po dimu iz samovara.

Bilo je tako, kakor da bi se stari Taras ne bil vračal iz Stare Mogile, ampak iz tvornice od dela. V palisadah na zapadu so se širile kronice poljskih lilijan, cvetja, ki diši samo zvečer, cvetje delavcev.

Medtem, ko je vdihaval te, še iz detinstva znane vonje, je Taras nenadoma jasno pomislil: »Ah, živeti moramo! Moramo živeti!« In vstopil je v hišo.

Vsa rodbina je pritekla k njemu molče. Objel jih je s širokim pogledom — vse od starke žene Jefrosinje Karpovne pa do majhne Marijke, vnukinje, in doumel: Nikogar nimajo sedaj, nikogar nimajo sedaj na svetu, razen njega, starega deda: on edini odgovarja pred svetom in ljudmi za svojo rodbino, za njih življenje in njihove duše. Postavil je palico na običajno mesto v kot in rekel, kolikor je mogel trdno: »Nič, nič! Bomo živeli! Bo že nekako...« In zaprosi, da prinesejo vode, zagrnejo zavese na oknih in zaprejo vrata. Nato je pogledal trinajstletnega vnuka Ljonka in strogo dodal: »In da mi nihče ne odide na ulico brez dovoljenja!«

Ponoči se je pričela kanonada. Trajala je več ur zaporedoma in ves ta čas se je mala kočica v Kamenem Brodu tresla, kakor v mrzlici. Jeklena streha in šipe so žalostno škripale. Nato je kanonada prenehala in nastalo je tisto najstrašnejše — tišina.

Od nekod z ulice se je pojavil Ljonka, brez kape in preplašen vzkliknil: »Joj, ded! Nemci so v mestu!« Da bi preprečil tožbe in jok žene se je Taras obrežnil vanj. Zapretil mu je s prstom: »To se nas prav nič ne tiče!«
Dalje prihodnjé

Objave in razglasi

Okrajni odbor OF Celje-mesto
odsek za socialno skrbstvo

JAVNA ZAHVALA

Dne 16. 6. 1945 je položila trgovka Kedl Marija, stanujoča v Celju, Kovinarska ul. 7, pri podpisnem oblastvu RM 500 s prošnjo naj se ta denar porabi za ranjene partizane.

V imenu prizadetih se tu javno zahvaljujemo, pozivamo istočasno naše sonarodnjake, naj slede temu posnemanju vrednemu zgledu tov. Keld.

Uprava javne bolnice v Celju se zahvaljuje vsem dobrotnikom in društvom, ki so darovali za naše bolnike-partizane in na ta način pripomogli, da so naši borci svobode dobivali zboljšano hrano in pa nujno potrebne dodatke. Darovali so:

Krajevni odbor R. K., Trnovlje; Krajevni odbor R. K., Zalec; Krajevni odbor R. K., Štore; Krajevni odbor, Sl. Konjice, Okrajni odbor, Sl. Konjice; Okrajni odbor, Zg. Savinjska; Krajevni odb., Slivnica p. Sevnici SPZZ; Krajevni odbor, Škofja vas, Okrajni odbor, Vransko; Okrajni odbor, Šoštanj SPZZ; Okrajni odbor Slivnica; Okrajni odbor SPZZ, Rogatec; Rdeči križ, Zalec-Šešče; Krajevni odbor, Šmartno v Rožni dolini; Mladinski odsek iz Vojnika; Okrajni odbor SPZZ, Sv. Jurij; Gospodarska, Socka pri Novi cerkvi; Šolski otroci, Celje; kraj Migojnice, okraj Zalec; okolica Rogatec SPZZ.

NABIRALNI AKCIJI

Zbirne baze za repatriacijo vojnih ujetnikov in internirancev v Celju so se doslej odzvali in prispevali v denarju oz. v blagu:

OOOF Celje (nabrano v čretu in v Gaberjih), Zdravstveni dom, Jurij Dobovišek, št. Jurij, Slavko Rus, Celje, Janko Novak, Lava, Lušic Lazo, Celje, Članice SPZZ, okraja Rogatec, rodbina Zwetter, Celje, Naraks Franc, Nova vas, Kragolnik Marija, Košnica, Berger Albin in Zumer Franc, Celje, ing. Marek Ivo, Celje, Mahnič Jože, Celje, tvrdka Zanger Franc in mnogi drugi, ki ne žele biti imenovani. Vsem darovalcem iskrena

Poizvedbe

Salezin Franci, rojen 10. oktobra 1910 v Trbovljah, je odšel spomladi leta 1942 v partizane. Ker se dosedaj še ni nič javil, prosim vse one, ki bi kaj vedeli o njem, naj to sporočijo na naslov: Karel Salezin, Petrovče, Dobriša vas št. 40.

Sakelšek Franc, roj. 16. 3. 1928 v Trbovljah, je odšel v partizane v septembru 1944 in se od takrat še ni javil. Bil je baje v januarju 1945 v 3. VDV bataljonu na Koroškem. Za sporočilo prosim njegova mati Ivana Sakelšek, Trbovlje I, Loke 453.

Poizvedujem po hčerki Koban Ivani, rojeni 29. 7. 1925. Napravila je bolničarsko šolo in vršila službo bolničarske kuharice v Lučah, Gornja Savinjska dolina. Od velikih hajk po božiču se ni več javila. — Kdor kaj ve o njej, naj javi na naslov: Koban Ivan, Trbovlje, Retje 6.

Kdo kaj ve o mojem možu, Gradišek Ivanu, roj. 16. 1. 1916 v Trbovljah. Bil je v angleškem ujetništvu, iz katerega je bil januarja 1945 poslan v partizane. Služil je v IV. armiji. Naj javi na naslov: Viktorija Gradišnik, Trbovlje, Loke 428.

Rado Ferjan, roj. 11. 1. 1923, je bil pri Lackovem odredu na Kozjaku. Sporočila o njem prosim na naslov: Pavla Ferjan, TANJUG.

Naprošam vsakogar, ki bi vedel kaj točnega o Gamsu Alfonzu, tov. Mišku. Bil je v 4. operativni zoni. Januarja smo prejeli zadnjo pošto iz Slatina Radenci. Njegov naslov je bil: 11-B. obveščevalni center,

hvala, ostalim pa — pomagajte tovariško drug drugemu v teh odločilnih časih!

PEVCI

Pevski zbor v Celju je začel vaditi Gobčevo kantato »Hej partizan« za zbor, solo in orkester. Pevci, ki se še niso priglasili za zbor, naj to store takoj, ker pozneje ne bomo sprejemali več novih pevcev. Pevske vaje so vsak torek in petek ob pol 8 uri v prostorih Glasbene matice.

RADIO »SVOBODNI MARIBOR«

oddaja na valovni dolžini 245 m.

Zjutraj: 6.30 do 7.30 poročila in objave (vmes plošče), 7.30 do 8 poizvedbe in pozdravi. — Opoldne: 12.30 do 13 uradne objave, 13 do 13.15 poročila, 13.15 do 13.30 lokalne vesti, 13.30 do 14.30 koncert salonskega orkestra. — Zvečer: 18.30 do 19.30 poizvedbe in pozdravi, 19.30 do 20 koncert, 20 do 20.30 poročila in objave, 20.30 do 21 reportaže, predavanja, 21 do 21.30 plošče.

OBJAVA

Po nalogu Ministrstva za industrijo in rudarstvo Narodne vlade Slovenije v Ljubljani št. Pers. 154 so oproščeni mobilizacije uslužbenci obrtnih podjetij, ki so bili že mesec dni pred 9. majem 1945 zaposleni, in sicer:

1. vsi dimnikarji, čevljarji, tesarji, kolariji, podkovači, instalaterji (in kleparji), zidarji, krovci, pečarji, steklarji, opekarji;
2. uslužbenci ostalih podjetij po važnosti in potrebi po predlogu Okrajnih odborov, ki naknadno javijo in izposlujejo odobritev Okrožnih odborov.

Dr. Viktor Tomižek, specialist za očesne bolezni v Celju, se je preselil in zopet redno ordinira v Kersnikovi ulici 1.

Kupim pletilni stroj št. 6. Reflektant Lužnik Angela, Sp. Rečica 16, Zg. Savinjska dolina.

Zensko srednjih let, pridno in pošteno, iščemo k otroku. Oglasi na »Novo pot«, Celje.

Kdo zamenja šivalni stroj za zlato uro ali za pohištvo. Podlinšek Kristina, Trnovlje (blizu Majdičevega mlina).

Prosim, da se sporoči: Mariji Gams, Stari trg pri Slovenjgradcu.

Pogreša se Čas Mirko, Gubčeva brigada na Dolenjskem. Odšel je v partizane 25. 4. 1944. Kdor ve kaj o njem, naj sporoči na naslov: Čas Franciška, Šmiklavž.

Prosim vsakogar, ki bi kaj vedel o mojem sinu Pogorevcu Antonu, roj. 1. 1927 na Tostem vrhu št. 59. Bil je v Tomšičevi brigadi, 1. četa 2. bataljon. Nazadnje se je javil 6. decembra iz neke bolnice v Savinjski dolini.

Pogreša se tov. Smonkar Egidij, roj. leta 1904. Bil je v 13. brigadi, II. bat., 2. četa. Prosim obvestila na naslov: Smonkar Marija, Dolič 23.

Cizel Franc, roj. 28. 10. 1904, iz Kladija št. 8, Blanca, je odšel k partizanom 6. 9. 1944 na Planino in pozneje v Jurklošter. Zadnjo vest je poslal iz Vač pri Domžalah. Naprošam vsakogar, ki bi kaj vedel o njem, da to sporoči na naslov: Leopoldina Cizel, Kladije 8, Blanca ob Savi.

Toplak Henrik, roj. 1. 9. 1911, je vstopil 10. 10. 1944 v NOV ter bil v 13. udarni brigadi Mirka Bračiča, 2. batl., 3. četa. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči na naslov: Toplak, Šedem št. 12 pri Rajhenburgu ob Savi.

Forte Aleš, roj. 29. 7. 1901, je odšel v partizane 5. 9. 1944 in se od takrat ni javil. Kdor kaj ve o njem, naj javi ženi: Forte, Trbovlje, Retje 99.

Zvar Jože, roj. 30. 3. 1901, je šel k partizanom 6. 9. 1944. Bil je v Črnomlju, odkoder so ga baje v začetku januarja 1945 odpeljali v Dalmacijo v bolnišnico. Prosim vsakogar, ki bi mu bila znana njegova usoda, da to sporoči njegovi ženi Zvar Ani, Mali kamen 49 pri Rajhenburgu ob Savi.

Božič Franc, roj. 1. 4. 1925, je bil kot nemški vojak zajet od ameriških čet na italijanski fronti. Zadnje čase so ga videli na Madžarskem kot partizana. Kdor bi kaj vedel o njem, prosimo, da to sporoči njegovi materi Božič Jožefi, Mali kamen 50 pri Rajhenburgu ob Savi.

Če kdo ve za mojega sina Čuješ Franca, ki je šel v Šercerjevo brigado junija 1944. Zadnjikrat se je javil marca 1945, da leži nekje bolan. Naprošam vsakogar za točna pojasnila na naslov: Čuješ Milka, Mali Lipoglav, Loče pri Konjicah.

Naprošam vsakogar, ki bi vedel za mojega sina Tevžer Marka, roj. 22. 4. 1927. Nahajal se je v Nišu. Zadnjič mi je pisal avgusta 1944. Za točna pojasnila prosim: Tevžer Marija, Vel. Lipoglav, Loče pri Konjicah.

Ložak Edvard, star 16 let, je šel aprila 1945 v Bračičevo brigado in se ni več javil. Če kdo kaj ve o njem, se ga naproša, da javi na naslov: Ložak Katarina, Škalce pri Konjicah.

Kdo ve kaj o mojem možu Rozin Gvidu, roj. 25. 6. 1912. V partizane je šel 15. avgusta 1944. Bil je častnik na področju Kamniško-zasavskega odreda. Zadnjič se je javil o božiču. Bil je nekje nad Domžalami. Naj javi uredništvu »Nove potie«.

Pilih Ferdinand, roj. 11. 5. 1912, odšel k partizanom 23. 11. 1944. Bil je v 13. Bračičevi brigadi. Kdor kaj ve, naj javi ženi: Pilih Marija, Gornja Rečica 140, p. Laško.

Užmah Miha, roj. 1909. Zaposlen je bil na žagi Primorek pri Metliki. V partizane šel aprila 1945. Če kdo ve za njega, naj javi očetu: Užmah Miha, Rečica, p. Laško.

Štancar Emil, roj. 1905, zadnji naslov: Flossenbürg 6, Waiden, Oberpfalz, Postamt 2, št. v. lagra 6659, blok 10. Kdor ve zanj, naj javi svakinji: Štancar Zefa, Rečica, pošta Laško.

Črešnovar Franc, roj. 1911, odšel k partizanom 17. 4. 1945. Nahajal se je v Kozjanskem odredu, 3. bat. Kdor ve zanj, naj javi ženi: Črešnovar Neža, Smohor 2, pošta Laško.

Špeh Ivan in njegov brat Špeh Rudolf, roj. 8. aprila 1912, odšla v partizane 18. 10. 1944. Za pogrešanca se ne ve nič, odkar sta odšla v partizane. Kdor kaj ve o njiju, se prosim, naj javi na naslov: Baltarju Deberšek, Gaberke 16 pri Šoštanju.

Lokošek Edvard, bil nazadnje v političnem zaporu v Mariboru. 7. aprila odpeljan v Nemčijo. Kdor kaj ve o njem, naj javi na naslov: Lokošek Mira, Štore.

Komu je kaj znano o usodi Čater Jurija, roj. 19. 2. 1884. Nahajal se je v ujetništvu, Nr. 91.620, Blok 15, München 68, Arbeitslager. Naj javi na naslov: Čater Tončka, Ojstro pri Hrastniku.

Prosim vse, ki bi kaj vedeli o mojem sinu Turku Ivanu, roj. 23. 12. 1927, naj mi sporoči na naslov: Turk Franc, Št. Janž, Rečica ob Savinji. K partizanom je šel 12. 3. 1944 in sem slišal, da se je nahajal meseca avgusta v Beli krajini pri avtokoloniji.

Jordan Anton iz Ljubečne naj se javi svojim staršem na naslov: Jordan Anton, Ljubečna 34 pri Celju.

Golec Štefan, odšel septembra 1944 k partizanom. Kdor kaj ve o njem, naj javi na uredništvo »Nove potie«, Celje.

Štrukelj Ivan - Konrad iz Doba 34 pri Domžalah, roj. 1908, ki je šel v partizane oktobra 1944, naj se javi družini Štrukelj, Dob 34, pošta Domžale. Imenovani je bil v mehanični delavnici IV. Operativne zone na Ljubnem, pozneje v Šlandrovi brigadi in nato v neki bolnici v

Savinjski dolini. Naprošamo vsakogar, ki bi kaj vedel o njem, naj to javi na zgoraj navedeni naslov.

Ignac Obrez, srednje postave, kostanjevih las, brez brk, odšel k partizanom 1. avgusta 1944. Zadnjo vest smo dobili od njega meseca decembra 1944. Kdor ve kaj o njem, naj sporoči materi: Rozi Zupanc, Črnelica št. 28, pošta Sv. Jurij ob južni železnici.

Moj sin Kupšek Ivan, roj. 25. 11. 1920, je odšel v partizane 19. maja 1944. Zadnjič se je javil decembra v Dolenjskega. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči materi: Katarina Kupšek, Knezdol 31, Trbovlje 2. Četin Franc, pričetkom tega leta še v Dachau-u. Javiti materi Mariji, Mostec, p. Dobova.

Zaje Ivan, 13. marca 1945 še v Betlehemu, okraj Grüssau, Šlezija. Javiti bratu Antonu, Vel. Obrez, p. Dobova.

Vucajak Ivan, odpeljan pričetkom meseca marca t. l. iz Jasenovca neznankam. Javiti Urek Alojzu, p. Dobova.

Naprošam vsakogar, ki bi mu bilo kaj znano o Petjetovih iz Šmartnega pri Litiji, in sicer: Ljudmila-Metka, Marija-Vida, Mirko-Maxtin, Mihaela-Tatjana, Albin-Silvo in Marjan. Javi naj to na naslov: Petje Janez-Jovan, OZNA za Slovenijo, oddelek za celjsko okrožje, Celje.

Govek Ivan, roj. 29. 6. 1903, partizan na komandi mesta Ljubno; ujet od Nemcev 13. 12. 1944 in bil zaprt v Mozirju dva dni. Potem so ga odpeljali neznankam. Kdor bi o njem kaj vedel, ga naprošam, naj sporoči to ženi: Govek Jožefa, Št. Janž, Rečica ob Savinji.

†

Štrti v neizmerni žalosti sporočamo vsem, ki ste ga poznali in ljubili, da je naš nadvse ljubljeni, nepozabni mož, zlati očka, sin, brat, zet, svak, striček in nečak, tovariš

LUDVIK CESTNIK
občinski nameščeneec,

ki je služboval v OF kot pisar v štabu 2. bataljona, Dolenjski odred, dne 23. januarja 1945 položil svojo plemenito, upapolno življenje v 38. letu na žrtvenik zmage in svobode za lepšo bodočnost slovenskega naroda.

Do prevoza je začasno pokopan na Stari žagi pri Zužemberku. Naj Ti bo lahka zemlja slovenska, za katero si daroval svojo kri in življenje! Zaljubljeni: žena Karolina, r. Okorn; otroci: Janez, Marjan, Boža, Marija in Dragica; starši, bratje in sestre ter ostalo šoroštvo.
Trbovlje, 12. junija 1945.

†

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo, da je na pragu svobode padel tovariš

JANEZ KRISTOVIČ

iz Zalovec, p. Sv. Marko niže Ptuja. V Jugoslaviji je bil pilotski narednik. Padel je 28. marca 1945 ob sedmih zvečer. Pokopan je v Mali Mislinji št. 28. Njegovi dokumenti in podatki so shranjeni v hiši št. 28. Sorodnike prosimo, da se v najkrajšem času zglase, da jim izročimo listine.

†

Za svobodo slovenskega naroda je darovala svoje mlado življenje naša draga, nepozabna hčerka in sestra, tovarišica

IVANKA ŠERBEL

Ljuba Ivanka! Razšli smo v se v letih najlepših dni v trdni nadi svidenja v boljši bodočnosti. Pa je drugače. Izdajalska krogla je prebila tvoje srce. Padla si za narod in za svobodo.

Zaljubljeni: Ivan Šerbel, oče; Jože in Pepi, brata; Marija Kramljak, sestra; Tone Kramljak, svak; Pepca Kramljak, nečakinja.